

LIETUVOS TAUTINIO OLIMPINIO KOMITETO ŽURNALAS

OLIMPINĖ PANORAMA

2020 M. KOVAS NR. 3 (127)

ISTORINIS SPRENDIMAS

KOVO 12 D. SENOVĖS OLIMPIJOJE NUO SAULĖS SPINDULIŲ ĮŽIEBTA TOKIJO OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ UGNIS – JAU JAPONIJOJE, BET KOVO 24 D. PASKELBTA, KAD ŽAIDYNĖS NUKELIAMOS METAMS, [2021-UOSIUS. TODĖL UGNIES KELIONE] OLIMPINĮ STADIONĄ UŽTRUKS DAUG ILGIAU, NEI BŪVO PLANUOTA.

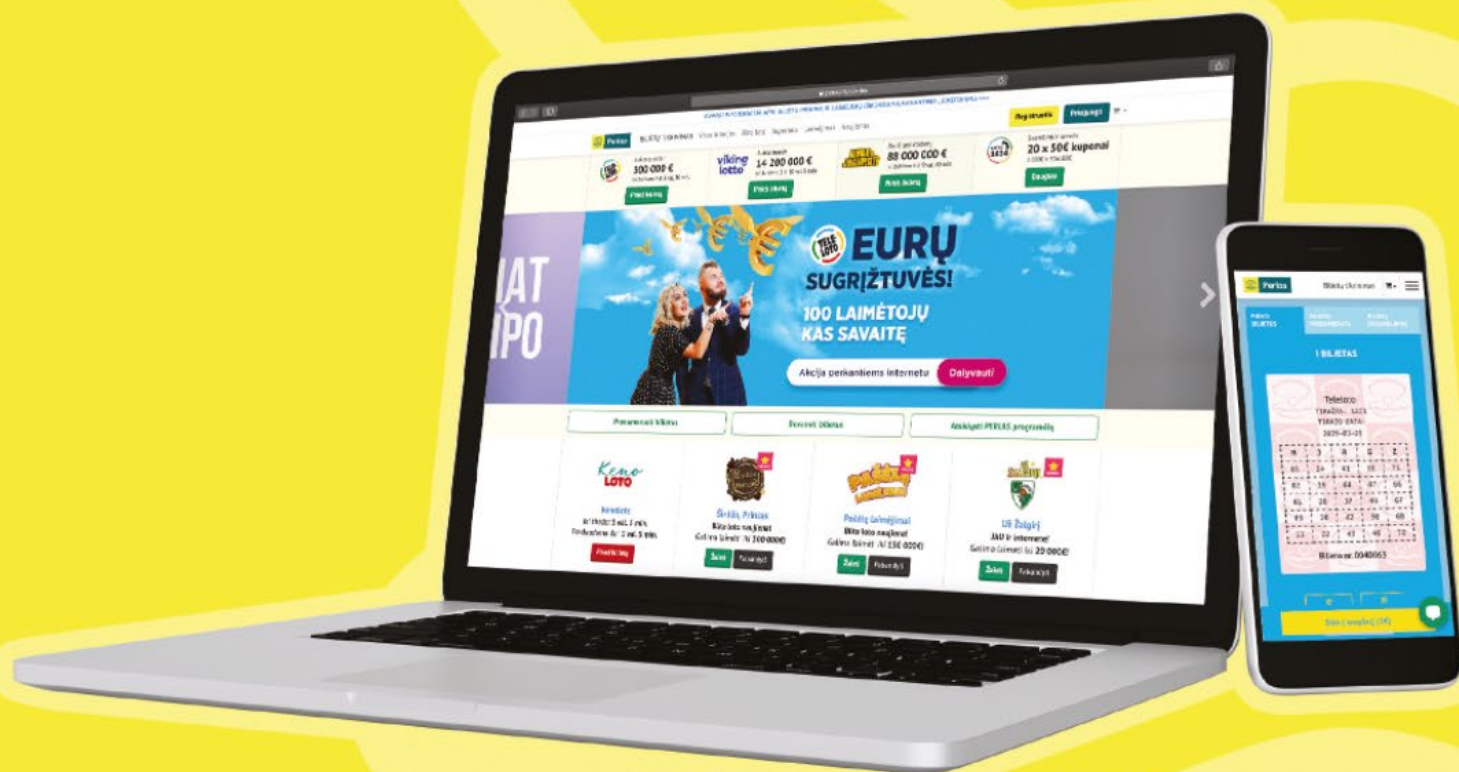
WWW.LTOK.LT

Iškart pirk bilietą internetu

perlas.lt

EURO
JACKPOT

viking
lotto

TELE-
LOTO

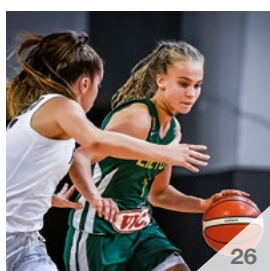
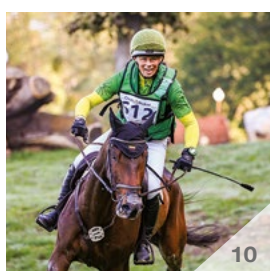
Keno
LOTO

JĖGA

8% nuo loterijos bilieto kainos keliauja
Lietuvos olimpiniam sportui

OLIFĖJA

4

AKTUALIJA

TOKIJO ŽAIDYNĖS NUKELTOS Į 2021 M.

5

SKAITYTOJAMS

LTOK PREZIDENTĖS MINTYS

6

INTERVIU

NUKELTOS ŽAIDYNĖS TIKSLO NEPAKEITĖ

8

OLIMPIETIS

SPORTAS NUSKRAIDINO Į AUKŠTUMAS

10

OLIMPINIS KANDIDATAS

BANDYS PASISPARDYTI DĖL TOKIJO

13

SENA NUOTRAUKA

OLIMPINIO ČEMPIONO JUBILIEJUS

14

TRENERIS

GALI ĮVYKTI STEBUKLAS

16

IŠ ARTI

OLIMPINIO KELIO PRADŽIA

18

PROJEKTAS

MOTERŲ NORAS – PILNOS ARENOS

20

APDOVANOJIMAI

PRIGIMTINĖ TEISĖ JUDĖTI

21

OLIMPINIAI SKAIČIAI

ŽAIDYNĖSE ATSIRANDA VIETOS IR SENUKAMS

24

OLIMPINĖ ATRANKA

NUSIVYLĖ, BET NEPALAUŽTI

26

RINKTINĖ

TUNELIO GALE – BLAUSI ŠVIESA

28

PERTRAUKA

KAVOS PUODELIO TESTAS

30

PAMĄSTYMAI

LAIMĖS PRATIMAI

32

KRONIKA

LTOK ĮVYKIŲ DIENORAŠTIS

34

ISTORIJA

LIETUVIS PRALENKĖ JAV ČEMPIONĄ

LIETUVOS TAUTINIO OLIMPINIO KOMITETO ŽURNALAS

Leidžiamas nuo 2003 m.
Nr. 3 (127), 2020 m.

VIRŠĖLYJE

Tokijo žaidynių olimpinės ugnies įžiebimo iškilmės senovės Olimpijoje

TOK nuotr.

REDAKTORIUS

Bronius Čekanauskas

AUTORIAI

Marytė Marcinkevičiūtė
Gediminas Pilaitis
Inga Jarmalaitė
Lina Daugėlaitė
Lina Motužytė
Marius Grinbergas
Vaidas Čeponis
Julius Bliūdžius
Dainius Genys
Vytautas Žeimantas

FOTOGRAFAI

Saulius Čirba
Alfredas Pliadis

KALBOS REDAKTORĖ

Inga Necelienė

MAKETUOTOJAS

Artūras Gimžauskas

KONTAKTAI

Olimpiečių g. 15, LT-09200 Vilnius
panorama@ltok.lt

INTERNETO SVETAINĖ

www.ltok.lt

SPAUSDINA

„Lietuvos ryto“ spaustuvė

TIRAŽAS

2000 egz.
ISSN 1648-6331
Online ISSN 2351-5899

Jei norite dalytis žurnalo medžiaga su savo skaitytojais, privalu pranešti, kad informacijos šaltinis – „Olimpinė panorama“

ISTORINIS SPRENDIMAS

KOVO 12 D. SENOVĖS OLIMPIJOJE, GRAIKIJOJE, NUO SAULĖS SPINDULIŲ BUVO ĮŽIEBTA VILTIES ŠVYTURIU PAVADINTA 2020 M. TOKIJO OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ UGNIŠ. BET DAR PO DVYLIKOS DIENŲ NUSPRĖSTA, KAD DĖL PĀSAULYJE ŠIAUČIANČIOS KORONAVIRUSO PANDEMIJOS ŽAIDYNĖS NUKELIAMOS Į 2021-UOSIUS.

TOK nuotr.

Olimpinė ugnis liepsnoja Japonijoje

Precedento neturintis sprendimas priimtas kovo 24 d. po skubiai surengto Tarptautinio olimpinio komiteto prezidento Thomo Bacho ir Japonijos premjero Shinzo Abe'ės konferencinio pokalbio telefonu. Jame taip pat dalyvavo Tokijo olimpiinių žaidynių organizacinio komiteto prezidentas Yoshiro Mori, Japonijos olimpinė ministrė Seiko Hashimoto, Tokijo gubernatorė Yuriko Koike, TOK koordinavimo komisijos pirmininkas Johnas Coatesas, TOK generalinis direktorius Christophe'as De Kepperis ir TOK olimpiinių žaidynių vykdomasis direktorius Christophe'as Dubi.

Tai pirmas kartas olimpiinių žaidynių istorijoje, kai nuspręsta pakeisti jų datą. Tiesa, dėl pasaulinių karų vasaros olimpinės žaidynės buvo atšauktos 1916, 1940 ir 1944 metais.

„TOK prezidentas Thomas Bachas ir Japonijos ministras pirmininkas Shinzo Abe išreiškė susirūpinimą dėl pasaulinės COVID-19 pandemijos, jos keliamo pavojaus žmonių gyvybėms ir reikšmingos įtakos atletų pasirengimui žaidynėms.

Stebėdami šių dienų aplinkybes ir remdamiesi Pasaulio sveikatos organizacijos šiandien pateikta informacija, abu lyderiai priėmė bendrą sprendimą – siekiant apsaugoti atletų ir visų su žaidynėmis susijusių asmenų sveikatą, Tokijo olimpinės žaidynės turi būti perkeltos iš 2020 metų ir surengtos ne vėliau nei 2021-ųjų vasarą“, – iškart po pokalbio oficialų pranešimą išplatino TOK ir Tokijo žaidynių organizacinis komitetas.

Apie tai, kad žaidynės gali būti nukeltos, TOK vykdomasis komitetas paskelbė kovo 22 d. ir pažadėjo, jog galutinis sprendimas bus paskelbtas per keturias savaites. Bet po to nuspręsta tiek nebelaukti.

Tiesa, iš karto buvo pabrėžta, kad žaidynės jokia būdu nebus atšauktos, galimas tik jų atidėjimas.

Dar anksčiau, kovo 18-ąją, vyko TOK ir visų Europos nacionalinių olimpiinių komitetų vaizdo konferencija. Joje daug dėmesio skirta olimpinei atrankai, nes iki šiol išdalyti tik 57 proc. kelialapių į olimpinės žaidynės. Europos olimpiinių komitetų atstovai, kaip

anksčiau Amerikos ir Okeanijos regionų olimpiniai komitetai, vienbalsiai pritarė, kad visos iki šiol paskirstytos vietos išliktų jas iškovojušioms šalims ar sportininkams.

Kaip vyks likusių 43 proc. olimpiinių kelialapių dalybos, bus paskelbta artimiausiu metu.

Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui vaizdo konferencijoje atstovavo LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė, generalinis sekretorius Valentinas Paketūras ir Lietuvos misijos Tokijo olimpinės žaidynės vadovas Einius Petkus.

Šiuo metu teisę varžytis Tokijo olimpinės žaidynės yra iškovoję 23 „LTeam“ komandos nariai.

Kai jau turinčius kelialapius arba juos iškovoti siekiančius sportininkus bei jų trenerius kalbinome šiam žurnalo „Olimpinė panorama“ numeriui, jie dar nežinojo, kad žaidynės nukeliamos, todėl dar gyveno šių metų olimpinėmis viltimis ir rūpesčiais.

Apie tai, kad žaidynės vyks ne šiais metais, niekas nežinojo ir kovo 12 d., kai Graikijoje, senovės Olimpijoje, nuo saulės spindulių buvo įžiebta Tokijo žaidynių ugnis. Iškilms dėl koronaviruso grėsmės jau vyko be žiūrovų. Jų nebuvo ir olimpinės ugnies perdavimo Tokijo olimpiinių žaidynių organizaciniam komitetui ceremonijoje kovo 19 d. „Panathenaic“ stadione Atėnuose.

Kovo 19-osios rytą olimpinė ugnis lėktuvu pasiekė Japoniją. Buvo numatyta, kad deglo estafetė Japonijoje prasidės kovo 26-ąją, aplankys visas 47 prefektūras, 859 savivaldybes ir po 134 dienų pasieks Tokiją. Tačiau šiuos planus dabar tenka keisti.

Sprendimą nukelti žaidynes priėmė olimpinio judėjimo, Japonijos ir olimpiinių žaidynių organizacinio komiteto vadovai nutarė: olimpinės žaidynės Tokijoje šiais neramiais laikais gali būti vilties švyturys pasauliui, o olimpinė ugnis gali tapti šviesa tunelio, kuriame šiuo metu atsідūrė pasaulis, gale. Todėl buvo sutarta, kad olimpinė ugnis liks Japonijoje. Taip pat nuspręsta, kad olimpiinių ir paralimpiinių žaidynių oficialus pavadinimas ir toliau bus „Tokijas 2020“.

TOK ŽINUTĖ AIŠKI: SVARBIAUSIA – SAUGUMAS

Pasaulis susidūrė su iššūkiu, kokio dar nėra matęs. Su virusu, kuris atima gyvybes, stabdo ekonomiką, kultūrą, socialinį gyvenimą, sportą. Su pandemija, kuriai nerūpi mūsų išsilavinimas, lytis, odos spalva ar kultivuojama sporto šaka. Koronavirusas nusitaisė į mūsų treniruotes, stovyklas, varžybas ir į mus pačius.

Koronavirusas nusitaisė ir į Tokijo olimpinės žaidynės. Atletai, nacionaliniai olimpiniai komitetai, tarptautinės federacijos, rėmėjai, sirgaliai laukė aiškumo – įvyks, neįvyks, bus nukeltos? Atsakymą jau turime. Pirmą kartą šiuolaikinių olimpinė žaidynių istorijoje jos nukeltos.

Remiantis naujausia kovo 24 d. TOK informacija, Tokijo olimpinės žaidynės iš 2020 metų nukeliamos į 2021-uosius, bet ne vėliau kaip į kitų metų vasarą.

Kaip ir buvo galima tikėtis, Tarptautinis olimpinis komitetas, Tokijo olimpinė žaidynių organizatoriai, Japonijos vyriausybė priėmė logišką, teisingiausią ir labiausiai visas suinteresuotas puses tenkinantį sprendimą. Tikiu, kad po metų pasaulis bus kitoks nei šiandien, olimpinės žaidynės galės vykti su žiūrovais, jose saugiai galės dalyvauti visi stipriausi planetos sportininkai.

Ši TOK žinia svarbi ir tiems, kurie iškovojo teisę varžytis Tokijo olimpinėse žaidynėse, ir tiems, kurie karantino sąlygomis laukė naujienų apie atrankos varžybas. Konkrečios žaidynių datos, in-

formacijos apie kvalifikacines varžybas ar galimai kintančią atrankos sistemą dar teks palaukti. Tačiau pagrindinė TOK žinutė aiški – svarbiausia saugumas.

Reiškiu pagarbą ir palaikymą kiekvienam šalies sportininkui. Su prantu kiekvieno nerimą ne tik dėl globalios, bet ir dėl asmeninės situacijos: uždarytos sienos, uždarytos sporto bazės, karantinas, neužtikrintumas dėl finansinės ateities.

Pažadu, jog LTOK ir toliau darys viską, kad finansavimas dėl koronaviruso sukeltos suirutės išliktų toks, koks buvo numatytas. Nepaisant stojančios ekonomikos, ir toliau sieksime, kad sportininkai, federacijos, medikai sulauktų visų 2020 metų Lietuvos tautinio olimpinio komiteto biudžete numatytų lėšų.

LTOK vardu prašau jūsų visų dėti maksimalias pastangas kovojant su koronaviruso plitimu šalyje – vykdyti PSO ir Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijas, likti namie, laikytis karantino, deramai saugoti save ir savo artimuosius. Dabar yra laikas būti ne drašiams, o atsargiems. Kitų patirtis rodo, kad tai gelbėja gyvybes.

Daina Gudžinevičiūtė
Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentė

NUKELTOS ŽAIDYNĖS TIKSLO NEPAKEITĖ

LIETUVOS DVIRAČIŲ TREKO RINKTINĖS VYR. TRENERIS DMITRIJUS LEOPOLDAS – APIE NESENAI PASIBAIGUSĮ PASAULIO ČEMPIONATĄ IR VILTIS TOKIJUJĖ.

MARYTĖ MARCINKEVIČIŪTĖ

Ytauto Dranginio nuotr.

D.Leopoldas su auklėtinėmis – M.Marozaitė (dešinėje) ir S.Krupeckaite

Šių metų pasaulio dviračių treko čempionatas Berlyne buvo sėkmingas 37-erių Simonai Krupeckaitei ir 24-erių Migle Marozaitėi. Jos komandų sprinto varžybose užėmė devintą vietą ir užsitikrino kelialapį į Tokijo olimpinės žaidynės.

Simonai tai bus jau penktosios olimpinės žaidynės, o Miglė jose debiutuos. Nepasisekė 21-erių Olivijai Baleišytei, kuri daugiakovės varžybas baigė 21-ma ir jos svajonė dalyvauti olimpiadoje žlugo.

Po pasaulio čempionato rinktinės vyr. treneris D.Leopoldas olimpietėms porą savaitių leido pailsėti, o pats taip įniko į darbus, kad net negalėjo rasti kelių laisvų dienų išvykai į Norvegiją, į kurią kasmet traukia pažvejoti.

„Dabar man – karštas metas. Iškovojome du olimpinis kelialapius, reikia viską suplanuoti ir įgyvendinti: kur ir kaip treniruotis, kokiose varžybose dalyvauti, susipirkti visą sportinį inventorių, kad po to nebūtų netikėtų trukdžių.

Dviejų savaitių atostogas praleidome namie, kur ir taip mažai būname, reikėjo daug ką susitvarkyti“, – sakė D.Leopoldas, dar nežinodamas, kad žaidynės bus nukeltos.

Iš čempionato grįžote su dviem olimpiniais kelialapiais. Planai įvykdyti, bet olimpiečių norėjote turėti daugiau. Kokia jūsų nuotaika?

Net ir nežinau, kokia ji. Tai džiaugiuosi, tai išgyvenu. Visas savo emocijas palikau likus dviem savaitėms iki pasaulio čempionato Berlyne ir jo metu – paskutinis lemiamas startas mums buvo ypač svarbus, jis lėmė, ar pateksime į Tokijo olimpiadą, ar ne. Dvejus metus slėgė nežinomybė, reikėjo kovoti dėl kiekvieno taško pasauliniame reitinge. Ir dviratininkus, ir mane patį slėgė psichologinė įtampa, reikėjo atiduoti daug jėgų, daug ko atsisakyti.

Pernai per pasaulio čempionato komandų sprinto varžybas Simona su Migle buvo septintos, o šiemet devintos. Kas joms sutrukdė pasirodyti geriau?

Nemanau, kad joms kažkas sutrukdė. Į pastarąjį pasaulio čempionatą prieš olimpinės žaidynės dviratininkai atvyko jau su visa ekipuote, tai buvo paskutinis sportinės aprangos, dviračių, visų technologijų išbandymas.

Mes šiuo atžvilgiu dar atsiliekame ir iš inventoriaus visko dar neišspaudėme, tą dar bandysime daryti. Per olimpinės žaidynės didžiųjų šalių dviratininkai rungtyniauja su išskirtiniu, individualiai jiems parinktu sportiniu inventoriu.

Jau mačiau išskirtinius jų dviračius, nes Berlyne treko meistrai lenktyniavo su tais dviračiais, su kuriais startuos olimpinės žaidynės. Maksimaliai sportinį inventorių buvo susikomplektavusios ir mūsų pagrindinės konkurentės komandų sprinto varžybose

Naujosios Zelandijos sportininkės, kurias mums pavyko nugalėti.

Kuris komandų sprinto moterų duetas padarė didžiausią įspūdį?

Nežinau, kaip ir pasakyti. Visų pirma vokiečių, kurios tapo pasaulio čempionėmis ir vos nepagerino planetos rekordo (pritrūko 0,129 sek.), bei rusės, nors joms nepavyko apginti savo iškovojimų. Nuo 2014-ųjų Rusijos sprinterės veža medalius iš kiekvieno pasaulio čempionato – tampa arba čempionėmis, arba prizininėmis. Tačiau Berlyne jos liko ketvirtos, kovą dėl bronzos pralaimėjo kinėms.

Vokiečių ypač greitai įveikė vadinamąjį antrąjį ratą, kur ir vyrams būtų ką veikti. Simona su Migle per kvalifikacines varžybas irgi greitai įveikė distanciją (33,060 sek.). Negaliu sakyti, kad tai jų rekordas, tačiau tikrai vienas geresnių rezultatų.

Ką parodė šiųmetis pasaulio čempionatas, kaip jį vertinate?

Labai padidėjo dviratininkų greičiai. Negaliu sakyti, kad tai atsitiko dėl kažkokių stebuklingų treniruočių metodikų. Įsivaizduokite taip: jeigu dviračių sporte moterys gali pasiekti 1,5 tūkst. vatų galimumą, tai su šiuolaikiniu kombinezonu prisidėtų dar 10 proc. Yra firmų, kurios sportininkams teikia šiuolaikiškas paslaugas ir pagal žmogų pagamina specialią aprangą, dviračius, ratus. Tai visas kompleksas paslaugų, kurios, žinoma, kainuoja labai daug. Vieni pirmųjų tas paslaugas pradėjo teikti ir savo technologijas pardavinėti britai.

Suskaiciavome, kad vienas toks specialiai pagamintas dviratis kainuoja apie 60 tūkst. svarų sterlingų. Panevėžyje tai trijų kambarių butas. O kur dar kitos paslaugos – sportinė apranga, detalės.

Ar pasaulines dviračių sporto madas toliau diktuoja tų pačių šalių dviračių treko meistrai?

Tų pačių. Neįmanoma nugalėti olandų, kurie padarė ypač didelį šuolį. Stiprūs kinai, vokiečiai, milžiniškus pinigus į technologijas meta japonai, kurie per olimpiadą turės tūkstantinį savų žiūrovų palaikymą.

Mūsų programa minimum įgyvendinta, pažiūrėsime, ar sugebėsime kažką geresnio išspausti. Aštuonios komandos iš viso pasaulio, o tarp jų – ir mažos Lietuvos atstovės. Tai tikrai nuostabu. Lauks kova su australėmis, vokiečių, rusėms, kinėms, olandėms, lenkėms ir meksikietėms.

Tokijuje mūsų dviratininkės iškovojė teisę dalyvauti ir keirino bei sprinto rungtyse. Rengdamiesi olimpinėms kovoms visą dėmesį sutelksite tik į komandų sprintą ar ir į kitas dvi rungtis?

Simona, manau, pasistengs visur dalyvauti, nors aiškiau bus pačiame Tokijuje. Visi mus stebės ir matys, ką per tą laiką sugebėsime padaryti. O Miglė – nuotaikos žmogus, nežinau, koks bus jos sprendimas.

Olimpinių kelialapių siekė ir sprinteris Vasilijus Lendelis bei daugiakovininkė O.Baleišytė, tačiau bandymas patekti į Tokiją buvo nesėkmingas. Kaip klostysis tolesnė jų karjera?

Olivija išvyko į Italiją ir su „Astanos“ komanda startuos plento varžybose. Ji dalyvavo jau ketvirtajame pasaulio čempionate ir sėkmingai pasirodė skrečo rungtyje (liko šešta), bet daugiakovėje užimta 21 vieta negarantavo kelialapio į olimpinės žaidynes. O Vasilijus pailsės ir bus matyti, kaip klostysis tolesnė jo karjera. Karštosiomis nieko nereikėtų spręsti.

Koronaviruso pandemija keičia visus sportininkų planus, svajones. Kaip ji paveikė treko olimpiečių ir jūsų asmeninį gyvenimą?

Tikėjau, kad Tokijo olimpinės žaidynės bus nukeltos kokiam pusmečiui, bet ne visiems metams. Koronavirusas ypač pavojingas ir kelia kur kas daugiau nerimo nei olimpinės žaidynės.

Namie saugomės – į parduotuvę ir kuo skubiau atgal. Mano

Kipro Šteiniklo nuotr.

D.Leopoldas emocijas palieka treke

REZULTATAI

Lietuvos dviratininkų startai pasaulio čempionate

6 vieta – Olivija Baleišytė (skrečas, 23 dalyvės)

8 vieta – Simona Krupeckaitė (sprintas, 33)

9 vieta – Simona Krupeckaitė ir Miglė Marozaitė (komandų sprintas, 15)

21 vieta – Olivija Baleišytė (daugiakovė, 24)

27 vieta – Simona Krupeckaitė (keirinas, 27)

28 vieta – Vasilijus Lendelis (sprintas, 35)

28 vieta – Miglė Marozaitė (sprintas, 33).

auklėtiniai gavo asmeninius planus ir treniruojasi nuotoliniu būdu. Su Simona namo parsigabeno visas įmanomas priemones (treniruoklių, dviračių, štangą, svorių ir kt.) ir kiekvieną dieną prie jų praleidžiam nemažai laiko.

Simonai Tokijo olimpinės žaidynės jau bus penktosios. Kaip jos vyras ir treneris, sakykite: ar po jų sportininkė nežada baigti karjeros?

Kol kas nieko negalvojame, dabar esame sutrikę. Vienas etapas buvo patekti į Tokijo olimpinės žaidynes, kitas – kuo sėkmingiau pasirodyti. Viskas buvo tobulai suplanuota, o dabar planai pamažu griūva. Bet dar turime laiko juos sudėlioti, o kokie jie bus – neišku.

Nežinau Simonos planų, kokie jie bus po Tokijo, juk iki žaidynių dabar dar visi metai. Žinau tiek, kad sūnus Maksimilianas šiemet pradės lankyti į mokyklą, todėl reikia galvoti apie tai. Rugsėjo 1-oji mūsų šeimai bus didelė šventė.

Dviratininkų sezonas tik prasidėjo, graži treko dviratininkų šventė numatyta birželio mėnesį Panevėžyje, varžybomis domėjosi daugelio šalių dviratininkai, buvo pareiškusi norą dalyvauti netgi visa olimpinė britų rinktinė...

Manau, kad tos varžybos šiemet bus atšauktos. Negaliu nuspėti, kada mes vėl galėsime rungtyniauti, stovyklauti, galvoti apie bendrą pasirengimą. Tačiau mūsų situacija nėra tokia baisi, kaip tų žmonių, kurie atleidžiami iš darbo. Žinoma, bus nelengva pasiekti aukščiausią formą.

Mane ramina tai, kad olimpinė atranka jau įvyko, turime kelialapius. Nebeliko rimtų dviračių treko varžybų, tik Europos čempionatas lapkričio mėnesį, betgi vėl nežinia, ar jis įvyks.

Kokius uždavinius kelsite olimpietėms Tokijuje? Kokia vieta jus tenkintų?

Simona per olimpinės žaidynes užimdavo 5–8 vietas. Keirine daug kas priklausys nuo burtų, o sprinte – nuo pradinio greičio. Dabar tas dvi rungtis papildė trečioji – komandų sprintas. Jau esame aštuntuke, bet labai norėčiau, kad mūsų komanda patektų į ketvertuką.

Atlantos olimpinėse žaidynėse Lietuvai atstovavo 8 plaukikai. M.Bružas 100 m plaukimo peteliške kvalifikacinėse varžybose pagerino savo asmeninį rekordą (57,10 sek.), bet liko 54-tas. 200 m peteliške jis baigė per 2 min. 3,76 sek. ir užėmė 32 vietą. Kombinuotos estafetės 4x100 m rungtyje su Dariumi Grigalioniu, Nerijumi Beiga ir Raimundu Mažuoliu užėmė 18 vietą (3 min. 51,31 sek.). Geriausiai iš mūsų Atlantoje pasirodęs D.Grigalionis 100 m plaukime nugara užėmė 13 vietą.

Mindaugas su žmona Sigitą

SPORTAS NUSKRAIDINO Į AUKŠTUMAS

DAUGKARTINIS LIETUVOS PLAUKIMO ČEMPIONAS KLAIPĖDIETIS MINDAUGAS BRUŽAS PAAUGLYSTĖJE PATYRĖ SUNKIĄ TRAUMĄ, JAM PROGNOZUOTA ATEITIS NEĮGALIOJO VEŽIMĖLYJE. TAČIAU SPORTININKAS, KAIP PAKILĖS IŠ PELENŲ LEGENDINIS PAUKŠTIS FENIKSAS, TRENIRAVOSI, KOL PASIEKĖ ŠAVO TIKSLĄ – DALYVAVO ATLANTOS ŽAIDYNĖSE.

GEDIMINAS PILAITIS

Klaipėdoje gimęs ir augęs M.Bružas buvo septynerių, kai tėvas jį atvedė į senąjį „Dinamo“ plaukimo baseiną Juliaus Janonio gatvėje. Moksleivis pateko į gerų trenerių rankas, sparčiai tobulėjo, lenkė vyresnius plaukikus, bet tada jį ištiko nelaimė.

NUKIRTO KAIP DALGIU

Tos dienos M.Bružas negali užmiršti iki šiol: „Vakare po treniruotės su tėvu ėjau namo. Pėsčiųjų perėjoje mus partrenkė dideliu greičiu lėkęs tamsios spalvos automobilis. Mes jo nematėme – važiavo išjungtomis šviesomis. Nukirtęs mus abu kaip dalgiu, nurūko tolyn nesustodamas.“

Moksleivis buvo sunkiai sužalotas – dešinės kojos kaulai sutrupinti net septyniuose vietose. Tėvui sutrenkta galva, kelis. Liudininkai pasakojo, kad juos parbloškusi juodos spalvos volgą vairavo vyras prasegtais marškiniais, veikiausiai įkaušęs. Kaltininko nesurado, nors tada tokių automobilių uostamiestyje buvo vos penki.

Kai M.Bružas po avarijos atsidūrė ligoninėje, jo dešinė koja stirksojo atsikišusi į šoną. Lūžusiems kaulams sutvirtinti prireikė septynių metalo įtvarų ir strypų. Iškentėjęs sudėtingą operaciją trylikametis palatoje ant lovos nejudėdamas tysojo pusmetį.

„Mano koja buvo surinkta iš nuolaužų, subyrėjusių kauliukų. Ke-

turis mėnesius gulėjau ant čiužinio ir lentos. Pirmą kartą pakilus iš lovos svaigo galva – netekęs sąmonės susmukau ant grindų“, – ligoninėje praleistas dienas prisiminė dabar 43-erj M.Bružas.

Medikų išvados buvo rūsčios: tėvams pasakyta, kad sūnus po tokios traumos geriausiai atveju vaikščios pasiramščiuodamas lazdele, o blogiausiai – visą likusį gyvenimą sėdės neįgaliojo vežimėlyje. Mindaugas kūrė kitokius planus – sužinojęs, kada bus paleistas iš ligoninės, motinos paprašė atvežti plaukimo aprangą. Jis kuo rimčiausiai rengėsi pirmiausia vykti ne namo, o į baseiną.

SAPNUODAVO BASEINĄ

„Man patiko sportuoti, jau buvau pasiekęs gerų rezultatų. Ligoninėje dažnai sapnuodavau baseiną, nė akimirka neabejojau, kad sugrįšiu į vandens takelius“, – pasakoja M.Bružas, kuris tapo daugkartiniu plaukimo peteliške Lietuvos čempionu ir rekordininku.

Tėvai vaikinui ryžtui nesipriešino. Po sunkių traumų plaukiojimas baseine – geriausia fizinė terapija. Tačiau Mindaugas galvojo ne apie reabilitaciją ir sportavo dar intensyviau nei anksčiau.

Po trijų savaičių atėjęs į ligoninę be ramentų paauglys pribloškė medikus. Negalėjo patikėti, kad M.Bružas jau gana tvirtai stovi ant kojų. Po dviejų mėnesių jis dalyvavo šalies jaunučių ir jaunių

čempionate – aplenkė ne tik bendraamžius.

Mindaugas tada negalėjo startuoti nuo bokštelio – būtų susitrenkęs dar nesugijusią koją. Išimties tvarka jam leido plaukti atsispyrus nuo baseino sienelės. Šokusieji į vandenį įgijo kelių metrų pranašumą, tačiau Mindaugas finišavo pirmas.

„Visi žiūrėjo į mane, lyg nužengusį iš kitos planetos“, – sako sportininkas.

Sėkmė M.Bružą uždegė dar labiau – treniravosi rytais ir vakarais. Nesulaukęs šešiolikos metų, buvo pakviestas į šalies suaugusiųjų rinktinę.

Sportininkas mano, kad jam padėjo įgimtas užsispyrimas: „Nuo vaikystės esu toks – jeigu ką nors sumanau, būtinai turiu padaryti. Svajojau grįžti į baseiną, pasivyti ir aplenkti bendraamžius, o paskui atsirado aukštesnių tikslų.“

Atsitęsęs plaukikas skynė pergales Lietuvos plaukimo varžybose, Baltijos šalių čempionatuose, varžėsi su pasaulinio lygio turnyruose dalyvaujančiais vyresniais varžovais.

Įsitvirtinęs suaugusiųjų rinktinėje, M.Bružas iškopė į Senojo žemyno plaukikų elitą – Šefilde (Anglija) vykusiose Europos taurės plaukimo varžybose buvo užėmęs septintą vietą. Peteliške plaukiančiam sportininkui atsivėrė kelias į 1996 m. Atlantos olimpinės žaidynes.

„Olimpinės žaidynės mane smarkiai pakylėjo. Po visų likimo smūgių ir skaudžių išgyvenimų startavau aukščiausio rango varžybose. Širdis spurdėjo iš laimės, įgyvendinus svajonę“, – prisimena plaukikas.

STUDIJA UŽATLANTĖJE

Po startų Atlantoje M.Bružas sulaukė siūlymų mokytis JAV universitetuose ir tęsti sportininko karjerą. Kiek atsikvėpęs persikėlė į užatlantę – Jutos universitete studijavo tarptautinį verslą.

„Norėjau pasižvalgyti po pasaulį, geriau išmokti anglų kalbą. JAV studijuojantys sportininkai gauna stipendijas, yra atleidžiami nuo mokesčių“, – sako.

Studijuodamas Amerikoje Mindaugas nuo gimtinės neatitrūko – dažnai sugrįždavo, gynė Lietuvos garbę Europos ir pasaulio čempionatuose.

Šalies plaukimo čempionate Anykščiuose M.Bružas vėl pagerino šalies rekordą, net keturiose rungtyse tapo prizinininku, bet Lietuvos plaukimo federacija (LPF) ir treneriai olimpietį jau buvo pamiršę – žvalgėsi į kitus. JAV pasiekti nauji M.Bružo rekordai Lietuvoje nebuvo oficialiai pripažįstami, jį išbraukė iš rinktinės sąrašų.

„LPF vadovai man nedraudė startuoti Europos ir pasaulio čempionatuose, bet į juos turėjau vykti savo iniciatyva ir lėšomis. Apie kokią nors stipendiją – nė kalbos“, – prisiminė plaukikas.

Ilinojaus valstijoje M.Bružui teko ragauti ir trenerio duonos – anksčiau Klaipėdos universitete sporto pedagogo diplomą įgijęs lietuvis ten ugdė plaukikus – moksleivius ir studentus. Įsitikino, kad geba tai daryti, bet vėliau nusprendė išbandyti jėgas versle.

„Kiekvienas aukštesnio lygio plaukikas galėtų dirbti treneriu, bet tam, kaip ir kunigystei, reikia pašaukimo“, – pasakoja JAV septynerius metus gyvenęs klaipėdietis.

Mindaugas atsisveikino su profesionaliuoju sportu būdamas 23-ejų. Jo pasiektas 100 m plaukimo peteliške Lietuvos rekordas gyvavo beveik dešimtmetį.

Kas žino, kaip būtų nutikę, jeigu M.Bružas būtų tęsęs plaukiko karjerą – gal būtų prasibrovęs į kitas olimpines žaidynes? „Nusivyliau tuomečių LPF vadovų požiūriu ir nutariau siekti kitokių tikslų“, – sako M.Bružas.

Sportininko gyvenime pasitaiko tokių etapų, kai nusvyra rankos.

Algirdo Kubačio nuotr.

Tą patyrė ir Mindaugas, o įveikti krizę padėjo tėvas, visais įmanomais būdais skatinęs sūnų siekti kitų aukštumų.

TRAUMOS NEJAUČIA

Sužalota M.Bružo koja po operacijos sutrumpėjo pustrėčio centimetro, bet tai valingam plaukikui nesutrūkdė sportuoti. Nuo šlubčiojimo saugo į batą įdėtas ortopedinis įtaisas – vidpadis.

„Viena legendinio brazilų futbolininko Garrinchos koja irgi buvo trumpesnė, o žaidė kaip dievas, sirgalių garbintas net labiau nei pasaulio futbolo karalius Pele“, – šypsosi M.Bružas, kuriam dėl savo traumos tekdavo patirti kuriozinių situacijų.

Pašauktas į kariuomenę ir apžiūrėtas medikų komisijos vaikas sužinojo, kad dėl savo fizinės būklės jis netinkamas karinei tarnybai. Pažymyje taip pat buvo nurodyta, kad jis atleidžiamas nuo tarnybos kaip aukšto meistriškumo sportininkas – Lietuvos plaukimo rinktinės narys.

Po tokių medikų išvadų M.Bružas tik gūžčiojo pečiais, nes taip ir nesuprato, koks jis esąs iš tikrųjų: sveikas ar kažkokios fizinės negalios prislėgtas žmogus.

Olimpietis su plaukimo takais neatsisveikino. Klaipėdoje įsitraukė į plaukimo veteranų sporto klubo „Nendré“ veiklą – pats organizuodavo varžybas ir jose dalyvaudavo, gerino rekordus savo amžiaus grupėse. Dabar M.Bružas sportuoja kitame Klaipėdos plaukimo klube.

Prieš dvejus metus Klaipėdoje, prie „Švyturio“ arenos, duris atvėrė naujas plaukimo baseinas. Pakviestas į atidarymo iškilmes M.Bružas džiaugėsi, kad plaukikams dabar jau nebereikia treniruotis taip, kaip jam anksčiau nudrengtuose baseinuose, kur ant galvos byrėdavo tinkas.

Tiesa, naujojo baseino veikloje M.Bružas įžvelgia trūkumų, stebisi, kad administratoriams nelabai įdomi profesionalių plaukikų nuomonė. Jis pats su žmona Sigita, taip pat buvusia sportininke, rytais savo malonumui plaukioja sporto klubo „Impuls“ baseine, o paskui skuba į darbą.

Pernai vasarą Klaipėdoje vykusioje Olimpinėje dienoje M.Bružas rusenantį šventės deglį per Kuršių marias atplukdė į Danės žiotis stovėdamas pasaulį apskriejusios jachtos „Ambersail“ denyje.

Neseniai Mindaugas dalyvavo Britų tarybos ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto organizuotame švietimo projekte „Svajonių komandos“. Olimpiečio įžvalgų apie jaunų žmonių lyderystės ugdymą, motyvacines paskatas klausėsi uostamiesčio fizinio lavinimo mokytojai ir moksleiviai.

„Be užsispyrimo, valios, kantrybės, juodo darbo nieko nepasieksi. Man sakė – nepakils iš lovos, bet viskas susiklostė kitaip, nes aš to norėjau. Netiesa, kad profesionalus sportas alina ir žaloja – niekada nereikia prarasti nuovokos. Mane, sulaužytą, klijuotą ir lipdytą žmogų, sportas prikėlė“, – įsitikinęs M.Bružas.

BANDYS PASISPARDYTI DĖL TOKIJO

PAKOREGAVUS OLIMPINĘ ATRANKĄ VILTIS KITAMET IŠVYKTI Į TOKIJĄ ŠMĖSTELĖJO TRIKOVĖS RAITELIUI AIŠČIUI VITKAUSKUI. „PASISPARDOM DĖL TOKIJO, O JEIGU NEPAVYKS – VISU PAJĖGUMU VOŠIM PER PARYŽIŲ“, – TAIP JIS SAKO SAVO ŽIRGUI COMMANDERIUI, SU KURIUO GERIAUSIAI SŪSIŠNEKA MORKŲ KALBA.

INGA JARMALAITĖ

RUNGTYS

Į olimpinių žaidynių programą įeina trys jojimo rungtys: konkūrai, dailusis jojimas ir trikovė. Tokijo žaidynėse iš viso dalyvaus 200 raitelių.

Trikovės atsiradimas siejamas su testais, naudotais kavalerijos žirgų pasirengimui tikrinti. XIX amžiaus pradžioje prancūzai ėmė kultivuoti vadinamojo karinio žygio rungtį, kuri laikoma šių dienų trikovės pirmtake. Trikovė susideda iš trijų rungtių ir vyksta tris dienas: varžomasi dailiojo jojimo, kroso (jojama atviromis didelio ploto aikštelėmis įveikiant įvairias kliūtis) ir konkūrų varžybose.

Pirmą kartą trikovės varžybos surengtos 1902 m. Trikovė, kaip viena iš žirginio sporto rūšių, 1912 m. įtraukta į olimpinių žaidynių programą.

A.Vitkauskas su Commanderiu

Paklaustas, kaip vertina savo galimybes Tokijuje atsidurti tarp 200 geriausių pasaulio raitelių (tiek trijų olimpinių jojimo rungtių atstovų iš viso bus žaidynėse), Aistis Vitkauskas atsako: „Aš tikiuosiu. Du kartus – prieš Atėnų ir Londono žaidynes tikėjau, kad į jas patekti, bet taip arti dar nebuvau.“

Kol žaidynės nebuvo nukeltos į 2021-uosius, trikovės raitelių atranka turėjo trukti iki birželio 1-osios. Koks jausmas gyventi nežinia? „Bandau jokių jausmų neturėti. Dėl šio tikslo, dėl šios svajonės pastangų daug įdėta. Ir šį darbą tęsiu toliau“, – atsako.

ATRANKA – SUDĖTINGA

„Manau, mano šansai realūs. Esu pačiame artimiausiame pirmojo rezervo sąraše, kuriame yra tik du raiteliai. Taigi, pavadinkime, esu tas antrasis už raudono brūkšnio“, – detaliau paaiškina A.Vitkauskas.

Pirmasis už brūkšnio – lietuviui nepažįstamas kazachstanietis, kuris jam kelia daugiausia klausimų, nes rezultatai, už kurį buvo įtrauktas į rezervą, yra pasiekę vienintelį sykį per visą karjerą

Sportininko vaikai taip pat jodinėja

Asmeninio albumo nuotr.

varžybose Minske. Bet jis neturi surinkęs minimalių olimpinės kvalifikacijos taškų, o A.Vitkauskas turi. Jeigu jo šalies federacija nutars jį siųsti į žaidynes, iki naujai nustatytų TOK terminų, jeigu jie nukėlus žaidynes keisis, jis privalės įvykdyti vadinamąją keturių ilgų žvaigždučių kvalifikaciją. Bet gali nutikti ir taip, kad šio kazachstanietis jo šalis į žaidynes nesiųs, tada šis varžovas Lietuvos raiteliui automatiškai kris iš kelio.

Olimpinė raitelių atranka – paini ir sudėtinga. Lietuvos atstovai dėl patekimo į žaidynes varžosi kartu su dar 28 šalimis priklausydami Centrinės ir Vidurio Europos valstybių grupei, iš kurios į olimpiadą patenka vos du sportininkai.

„Mūsų grupėje vieni pagrindinių konkurentų – rusai. Jie jau kelis dešimtmečius dominuoja ir komandų, ir individualiose trikovės jojimo varžybose. Bet įpusėjus šiam olimpiniam ciklui atrankos į žaidynes sistema buvo pakoreguota. Dabar, jeigu šalis gauna teisę dalyvauti žaidynėse kaip kompozitinė komanda, kurią Tokijuje sudarys ne keturi, kaip anksčiau, o trys raiteliai, ji automatiškai turi patraukti kitus savo raitelius, įrašytus į individualių varžybų grupę. Jeigu Rusijos raiteliai gauna teisę Tokijo žaidynėse startuoti kaip kompozitinė komanda, pagrindiniame trikovės raitelių sąraše iš karto atsiranda dvi laisvos vietos. Tokiu atveju man atsidaro plačiausi vartai“, – pasakoja pašnekovas. Ką nors pats padaryti, kad olimpiniai šansai padidėtų, lietuvis jau nebegali, todėl juokauja, kad jam belieka vienintelis būdas – konkurentams linkėti bloga.

SUTEIKĖ VILTIES

Dukart užsitrenkus durims į žaidynes A.Vitkauskas jautė nusivylimą, bet ne dėl to, kad nepateko. Olimpiada, sako jis, – ultimatyvi sportininko svajonė. Iš lietuvių kol kas tik vienam raiteliui, Raimundu Udrakiui, pavyko ją 1988 m. Seule pasiekti, o po nepriklausomybės atkūrimo nė vienam Lietuvos raiteliui dar nepavyko olimpiadoje sudalyvauti.

„Pikta buvo todėl, kad pagal esamą atrankos sistemą pastarąsias penkias šešias olimpiadas mūsų grupėje buvo beviltinga net bandyti patekti, nes apeiti rusų neįmanoma“, – pripažįsta raitelis.

Pokyčių seniai reikėjo dėl iškreiptų galimybių į jas patekti. ES taisyklės reikalauja, kad vežant žirgą į trečią šalį, šiuo atveju į Rusiją, žirgui būtina 21 karantino diena, o tai absoliučiai apriboja raitelių iš ES šalių dalyvavimą ten rengiamuose turnyruose.

„O Maskvoje kas kelias savaites kepa aukščiausio lygio varžybas, jose dalyvauja 5–6 raiteliai, aišku, užima aukštas vietas, užsidirba daug taškų ir įveikia atranką. Jie nieko nelegalaus nedaro, tiesiog

Asmeninio albumo nuotr.

Žmona Helene dalyvauja dailiojo jojimo varžybose

naudojasi situacija. Jei norime mes užsidirbti tiek taškų, reikia laimėti Europoje vykstančius didžiulius turnyrus, kuriuose po 100–150 raitelių dalyvauja. Dėl to buvo pikčiausia“, – paaiškina.

Tarptautinis olimpinis komitetas, norėdamas žaidynių jojimo varžybose matyti daugiau šalių atstovų, buvo šių pokyčių iniciatorius. Bet šiais pakeitimais itin pasipiktino stipriosios jojimo šalys, turinčios puikių raitelių ir žirgų. Joms šiauštis yra dėl ko: anksčiau keturis raitelius siųsdavo kaip komandą, dar du trys varžydavosi individualiai ir taip keletas stiprių šalių užimdavo visas vietas. Po šių pokyčių atsirado vilties į žaidynes patekti mažų šalių atstovams. O po Tokijo žaidynių žadama apskritai keisti atrankos sistemą, nes dabartinė, A.Vitkausko tikinimu, žlugdo entuziazmą ir norą joje dalyvauti.

PASKUI SVAJONĘ

Jau daugiau nei du dešimtmečius A.Vitkauskas gyvena ir treniruojasi Danijoje. Išvyko būdamas dvidešimt kelerių metų jaunuolis, kai nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje užsiimti brangiu žirginiu sportu buvo sudėtinga. Kaip manė, išvyko trumpam, bet greit suprato, kad būtent Danijoje, kurioje jojimas visada buvo stiprus, galėtų tęsti treniruotes.

Noras joti A.Vitkauską iš pradžių atvedė į vieną danų žirgyną, kuriame jis dirbo kaip raitelis. Vėliau kraustėsi iš vienos vietos į kitą, keliose Danijos vietovėse nuomojosi arklides. Širdžiai mielą nuosavą žirgyną, namus atrado ir, kaip pats pavadina, įsišaknijo prieš penkerius metus Viborge. Žmona Helene taip pat joja, sėkmingai dalyvauja dailiojo jojimo varžybose. Ne tik joja, bet ir savo ponį turi įdviejų keturmetė dukra Aya Sofia. Per atostogas iš Lietuvos atvyksta Aiščio trylikametis sūnus Augustas Motiejus iš pirmosios santuokos. Jis irgi jodinėja, turi savo žirgelį Minecraftą.

„Dabar, kai žiūriu atgal, galiu pasakyti: gal per daug aistros šiam sportui buvo ir įvykių seka taip susidėliojo, kad jame likau. Sovietmečiu, kai pradėjau sportuoti, Lietuvoje trikovė gal buvo solidžiausia iš visų jojimo rungčių. Vėliau konkūrai atsitiesė, o trikovė nunyko. Išvažiavau iš Lietuvos dėl jojimo. Man pavyko Danijoje tęsti tai, ką Lietuvoje buvau pradėjęs ir pamilęs“, – pasakoja raitelis.

Jeigu svajonė, dėl kurios kadais atsidūrė Danijoje, kitąmet jį nuvestų į nukeltas Tokijo žaidynes, sportinės karjeros nebaigtų, nes žirginis sportas – unikalus: daugybę sportininkų riboja amžius, o joti galima nors iki gilių senatvės. Štai Londono žaidynėse dalyvavo 71-erių japonas Hiroshi Hoketsu.

„Yra keli raiteliai, kuriuos vaikystėje mačiau ant žurnalų viršelių, o

vėliau kartu su jais jojavu varžybose“, – sako 47-erių pašnekovas ir patikina, kad dabar, kai turi jauną perspektyvų žirgą, kad ir kaip pasibaigtų Tokijo atranka, kelialapis į Paryžiaus žaidynes 2024-aisiais vis tiek sieks.

TOKIO ŽIRGO SENIAI LAUKĖ

Dabartinis jo žirgas, su kuriuo pernai įvykdė olimpinę kvalifikaciją, – Commanderis. Oficialus jo vardas – Commander VG. Inicialai VG nurodo Danijoje esantį veislyną. Su jame dirbančiais žmonėmis, veisėjais, A.Vitkauskas daug metų bendradarbiauja. Žino Commanderio gyvenimo istoriją, kuri jam šiek tiek primena pasaką apie bjaurų ančiuką.

Būdamas jaunas šis žirgas rodė charakterį, nesidavė treniruojamas, buvo sunku su juo susitvarkyti, todėl veisėjai paklausė Aiščio patarimo, ką su tokiu neklusniu žirgu daryti. Raiteliai nesusitvarko, gal, klausė jie, bandyti parduoti? Bet viskas apsisvertė aukštyn kojomis: greitai ir visai netikėtai pradėjo lįsti neįtikėtinas Commanderio talentas.

„Jei tik nebus traumų, per kelerius artimiausius metus jis bus elitinis žirgas. Jam ir gamta davė, ir jis pats daug pridėjo“, – taip žirgą, su kuriuo kryptingai dirba jau trejus metus, apibūdina raitelis. Per papildomus metus, atsiradusius dėl nukeltų žaidynių, Commanderis dar labiau patobulės.

Trikovės rungtyje dalyvaujantys žirgai aukso amžių pasiekia apie 12–15 metus. Fiziškai subręsta apie septintus aštuntus, bet trikovėje svarbi patirtis. Kuo daugiau varžybų – tuo daugiau patirties žirgas įgyja. Varžybų būna ribotai, todėl jų branda šiek tiek nusitęsia. A.Vitkauskas su Commanderiu reikiamus kvalifikacinius taškus surinko, kai jam tebuvo aštuoneri.

„Tai turbūt pats jauniausias amžius, kurio sulaukęs žirgas gali pasirodyti tokio lygio varžybose ir su vyresniais alkūnėmis pasistumdyti. Atvirai sakant, 2019-ųjų sezonas buvo ryškus ir produktyvus net man pačiam šiek tiek netikėtai. Mes pabandėme lįsti į elitinį lygį ir pavyko geriau, nei tikėjau“, – prataria.

Commanderui visos trys rungtytys sekasi gerai. „Aš 15 metų laukiau tokio žirgo, – prisipažįsta. – Jis dar jaunas, jo laukia graži sportinė ateitis. Todėl ir sakau jam: pasispardom dėl Tokijo, o jei-gu nepavyks – visu pajėgumu vošim per Paryžių.“

Paklaustas, kaip su savo žirgu bendrauja – lietuviškai ar daniškai, užsikvatoja. „Morkomis. Tai geriausias bendravimo būdas. Patapšnojimais ir morkomis“, – juokdamasis atsako.

SENA NUOTRAUKA

V.Česiūnas – olimpinis čempionas

OLIMPINIO ČEMPIONO JUBILIEJUS

Kovo 15 d. aštuoniasdešimtmetį minėjo 1972 m. olimpinis čempionas Vladas Česiūnas.

Miuncheno žaidynėse tada SSRS rinktinės narys V.Česiūnas su Tadžikijos atstovu Jurijumi Lobanovu irklavo dvivietę kanoją.

Štai kaip finalinį 1000 m dviviečių kanojų plaukimą savo knygoje „Miunchenas olimpinis ir kasdienišką“ aprašo žaidynėse akredituotas Lietuvos žurnalistas Mindaugas Barysas: „...Reto grožio sportinė kova – dvi valtys skrieja viena greta kitos, lyg būtų ne atskiros kanojos, o nematomu plaustu sujungtas katamaranas. Nematomą finišo liniją rumunų ir Česiūno-Lobanovo valtys perkirto kartu... Sportininkams

atplaukus prie plausto pasverti kanojas, demonstraciniame skyde sušvito rezultatai... Fotofinišas išaiškino: mūsiškiai pralenkė rumunus trimis sekundėmis šimtosiomis ir tapo olimpiniais čempionais... Apdovanojus sportininkus, pasiveržusi pro visas užkardas, čempionu tapusį vilniečių pasveikino lietuvaitė, vilkinti tautiniai drabužiais...“

Dabar V.Česiūnas gyvena sostinėje, Antakalnyje. Džiaugiasi dviejų dukterų padovanotais keturiais anūkais, Kaišiadorių rajone Karsakų kaime turi du bičių avilius, artimuosius bei draugus pavaišina gardžiu medumi. Anksčiau turėjo net dvylika avilių, bet dabar sveikata jau nebe ta kruopščiai bites prižiūrėti.

GALI ĮVYKTI STEBUKLAS

LIETUVOS REKORDININKO EDŽIO MATUSEVIČIAUS TRENERIS IR TĖVAS EDMUNTAS MATUSEVIČIUS – APIE SAVO METIMUS JAUNYSTĖJE, BEISBOLĄ IR OLIMPINES SVAJONES.

MARYTĖ MARCINKEVIČIŪTĖ

Buvęs puikus ieties metikas ir beisbolininkas Edmundas Matusevičius dabar dirba Vilniaus miesto sporto centre ir po keletą valandų – Ozo gimnazijoje. Treniruoja ne tik savo sūnų, geriausią praėjusių metų Lietuvos lengvaatletį, Lietuvos rekordininką Edį Matusevičių, kuris jau turi kelialapį į Tokijo olimpinės žaidynės, bet ir dar kelis perspektyvius ietininkus, atvykusius iš rajonų.

„Visose jų treniruotėse stengiasi būti ir Edis, kuris jaunimui dažnai pataria. Jo pastebėjimai vaikinams geriau įsminga į galvą nei mano. Treniruoju ir neįgalų Juožą Eigminą, tačiau su šiuo sportininku dar reikės nemažai padirbėti, kad mėtytų taip, kaip reikia. Vaikinas darbuštas, todėl tikiu jo galimybėmis“, – sako E. Matusevičius.

Daug metų atidavėte lengvajai atletikai, šešiskart tapote Lietuvos čempionu ir rekordininku, 1987-aisiais pasiekėte šalies rekordą (76,92 m), kuris išsilaiškė net 11 metų. Ar tada numanėte, kad jūsų šeimoje auga dar vienas ieties metikas?

Lengvajai atletikai ir beisbolui atidaviau po 17 metų: 1971–1987 m. gyvenau ieties metimu, o 1988–2004 m. – beisbolu. Todėl ir abu jaunesni mano sūnus Edvardas (g. 1991 m.) ir Edis (g. 1996 m.) buvo įtraukti į šią sporto šaką, nors mėtė ir ietį.

Edvardas ir dabar žaidžia beisbolą Vokietijos beisbolo Bundeslygoje, o Edis, sulaukęs 13–14 metų, nors atstovavo Lietuvos beisbolo vaikų ir jaunučių rinktinėms, vis labiau linko prie ieties metimo. Kai atėjo metas rinktis, Edvardas pasirinko beisbolą ir išvyko mokytis į JAV, o Edis – ieties metimą. Ir vyriausiasis sūnus Edgaras mėtė ietį, bet neturėjo tokios smagios rankos kaip broliai, todėl pasirinko krepšinį.

Kad Edis turi ypatingą ranką, pajutau tada, kai jam tebuvo pusė metų: dar gulėdamas vežimėlyje žaisliuką pro mano ausį taip švystelėjo, kad jau tada buvo aišku, jog jo rankytė neeilinė.

Kada pradėjote lengvaatlečio karjerą ir kodėl ji 1988-aisiais nutrūko?

Lankyti lengvąją atletiką ėmiau 1971-aisiais Tauragėje. Karjerą pradėjau nuo barjerinio bėgimo, bet nesėkmingai, nes kritau ir daugiau bėgioti nepanorau. Sporto mokyklos salėje įrengus ieties metimo treniruoklį, kuris man patiko, treneriui Aloyzui Šlepačiui, buvusiam geram bėgikui, pasakiau, kad mėtysiu ietį.

1987 m. balandžio mėnesį grįžau iš armijos, o gegužę man pasiūlė dalyvauti Rygos taurės ieties metimo varžybose. Jau buvo mėtoma naujos konstrukcijos, kaip aš vadinu „pikiruojanti“ ietis. Nuvykau į varžybas, bet iki jų naujosios ieties nebuvau nei matęs, nei čiupinęs.

Po dviejų bandymų buvau numetęs 67 m ir ne juokais išsigandau, kad grįžęs į Lietuvą būsiu išjuoktas. Tarp metimų bėgiojau, imitavau, kad suprasčiau ir pagaučiau naujosios ieties metimo ypatumus. Trečiu bandymu numečiau 72,50 m ir patekau į finalą, o penktu – 76,92 m.

Lygiai po 30 metų į šias Rygos taurės varžybas vykome kartu su sūnumi Edžiu, kuriam papasakoju apie savo debiutą ir paprašiau, kad jis užimtų aukštesnę vietą nei aš 1987-aisiais. Edis išgirdo mano prašymą: 2017 m. jis laimėjo šios taurės varžybas ir pagerino Lietuvos rekordą (84,78 m).

1988 m. dar rengiausi mėtyti, bet anksti pavasarį patyriau kairės

Alfredo Piazzi/nuotr.

E. Matusevičius – po rekordinio metimo

kojos traumą. Į „Dinamo“ stadioną atėjęs beisbolo specialistas Romas Garnys pakvietė žaisti beisbolą. Sutikau ir daugiau į ieties metimo sektorių negrįžau.

1989 m. baigėte tuometį Vilniaus pedagoginį institutą. Kada pajutote, kad jūsų pašaukimas – trenerio darbas?

Mane, tada Vilniaus universiteto Pramonės ekonomikos fakulteto darbo ekonomikos ketvirtakursį, dabar jau šviesaus atminimo treneris Povilas Karoblis prikalbino pereiti studijuoti į Vilniaus pedagoginį institutą. Įgijau fizinio lavinimo mokytojo ir trenerio specialybę, kuri ir nulėmė ateitį.

Kuriais metais Edis pradėjo mėtyti ietį? Ar tai buvo jūsų iniciatyva?

Peržiūrėjęs savo užrašus radau, kad pirmasis Edžio bandymas mesti ietį buvo 2007-aisiais. Tada 400 gramų sveriančią ietį jis numetė 16,52 metro. Pagalvojau, kad gal dar per anksti ją mėtyti. Rimčiau su ietimi jis susidraugavo nuo 2009-ųjų, kai dar žaidė beisbolą. Truputį vėliau įsitikinau, kad jis turi smagią ranką, ir tada pradėjau intensyviau studijuoti naujos konstrukcijos ieties metimo subtilybes.

Kada patikėjote, kad sūnus taps didelio meistriskumo ieties metiku?

2012-aisiais pradėjome intensyviau treniruotis, apleidome beisbolą. Tiesa, 2014 m. su broliu Edvardu, atstovaudamas Vilniaus „Juodasis Vikingas-Sporto vilkai“ komandai, jis tapo Lietuvos beisbolo čempionu. Tačiau po to Edis beisbolo daugiau nebežaidė.

Pagrindinis proveržis įvyko 2015-aisiais, kai Edis iš Europos jaunių čempionato parsivežė bronzos medalį ir du kartus gerino asmeninį rekordą (nuo 74,34 iki 77,48 m). Lietuvos lengvosios atletikos istorijoje kol kas tai vienintelis atvejis, kai sportininkas per metus įvykdė ir sporto meistro (73 m), ir tarptautinės klasės sporto meistro (78 m) normatyvus. Prieš 2015-uosius Edžio asmeninis rekordas buvo 71,52 m, o sezoną baigė pasiekęs 78,82 m.

Ar Edžiui skiepijote savo ieties metimo techniką?

Jis meta ne taip, kaip aš mėčiau jaunystėje. Abu mokėmės iš geriausio tų laikų ietininko, pasaulio rekordininko čeko Jano Železno. Gaila, kad vėliau traumas pakeitė Edžio metimo techniką. Pasikeitimas įvyko nelabai į gerąją pusę. Teks įdėti nemažai pastangų, kol vėl ją sugrąžinsime.

Kuri sūnaus pergalė suteikė daugiausiai džiaugsmo?

2019 m. liepos 27 d. per Lietuvos čempionatą Palangoje pasiektas 89,17 m rezultatas. Tai buvo trečias rezultatas pasaulyje ir 23

per visą lengvosios atletikos istoriją. Tada stovyklavome Palangoje, pratybos rodė, kad jis yra puikios sportinės formos.

Prieš varžybas Lietuvos lengvosios atletikos federacijos prezidentas Eimantas Skrabulis manęs paklausė, ar bus rekordas (tuo metu jis buvo 84,93 m). Taip, tada atsakiau jam, 87 metrus garantuoju. Tačiau nesitikėjau, kad jo sviesta ietis nuskries taip toli.

Edis svajoja apie 100 metrų ieties skrydį. Ar ne per drąši svajonė?

Aš visada sakau, kad reikia turėti didelę svajonę ir nebijoti jos garsiai pasakyti. Žinoma, atsiranda skeptikų, kurie iš to šaiposi, bet svajonės kartais materializuojasi taip, kad vieną gražią dieną gali įvykti stebuklas. Mes su sūnumi tuo tikime.

Koks rezultatas ir vieta jus tenkintų Tokijo olimpinėse žaidynėse?

Pernai Edis daug rungtyniavo ir į pasaulio čempionatą Dohoje vyko traumotas. Iki šių varžybų likus trims startams, rugsėjo 1-ąją Berlyne, ietį numetęs 85,10 m, Edis patyrė peties traumą, kuri sutrukdė deramai pasirodyti čempionate.

Po to jis tris mėnesius gydėsi ir šiemet vasarį vėl pradėjo mėtyti. Dar reikės nemažai laiko, kad jis visiškai atsigauntų ir ne tik grįžtų į 2019-ųjų lygį, bet ir pagerintų savo rezultatą. Šiemet mažinsime startų skaičių, o olimpinėse žaidynėse tikimės būti šešetuke.

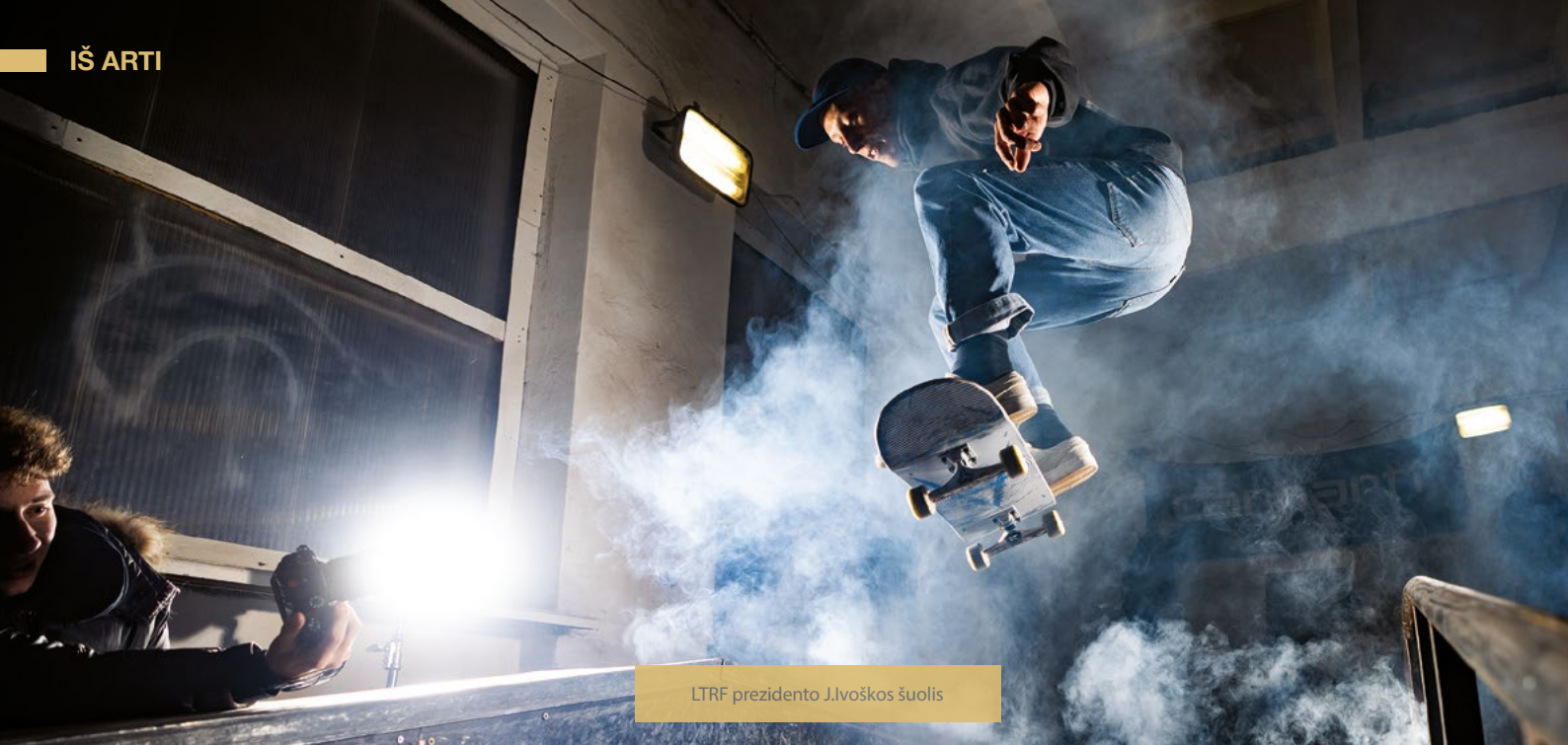
Ar sprendimas nukelti Tokijo žaidynes Edžio neišmuš iš vėžių? O gal išeis į naudą, nes spės išsigydyti traumą?

Jau geriau žinoti, kad olimpinės žaidynės nukeltos, negu gyventi nežinomybėje. Viskas aiškiau, turime daugiau nei metus laiko. Manau, viskas susitvarkys ir galėsime normaliai treniruotis. Olimpinis kelialapis jau kišenėje, esame ramūs. Tik neaišku, koks bus šis sezonas.

Kokie šiandien jūsų santykiai su beisbolu?

Sulaukiu skambučių, žmonės klausia patarimų. Pats beisbolą aktyviai žaidžiau, dirbau treneriu, aštuonerius metus buvau šios sporto šakos federacijos generaliniu sekretoriumi.

Prisimenu, kai jau po pirmojo sąjunginio beisbolo turnyro buvau pakviestas į SSRS rinktinę ir po dešimties mėnesių treniruočių viešėjome JAV. Tada rinktinę sudarė ietininkai, rankininkai, ledo ritulininkai ir tenisininkai. JAV gavom į kaulus taip, kad visi nusivylė SSRS beisbolininkais. Kitą dieną, o tai buvo 1989 m. balandžio 14-oji, pirmajame „New York Times“ puslapyje buvo išspausdinta mano nuotrauka.

LTRF prezidento J.Ivoškos šuolis

OLIMPINIO KELIO PRADŽIA

NUO GATVĖS KULTŪROS IKI OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ. TOKĮ KELIĄ NUĖJO RIEDLENČIŲ SPORTAS, DEBIUTUOSIANTIS TOKIJO ŽAIDYNĖSE. PARAGAUTI OLIMPIEČIO DUONOS SIEKS IR LIETUVOS RIEDLENTININKAI, ŽINGSNIS PO ŽINGSNIO ARTĖJANTYS PRIE SVAJONĖS IŠSIPILDYMO.

MARIUS GRINBERGAS

Pirmasis žingsnis buvo beveik prieš trejus metus įkurta Lietuvos riedlenčių federacija (LTRF), antrasis – sulauktas tarptautinis pripažinimas, kai pernai rugsėjį LTRF buvo priimta į pasaulinės riedlenčių sporto organizacijos „World Skate“ gretas. O trečiasis, atvėręs lietuviams olimpinės šeimos duris, žengtas šiemet vasario 7 d. vykusioje LTOK generalinės asamblėjos sesijoje, per kurią LTRF tapo LTOK nare.

Atranka į Tokijo žaidynes dar vyksta. Tačiau svarbiausios atrankos varžybos, kuriose renkami olimpinio reitingo taškai, vienos po kitų atšaukiamos arba atidedamos dėl koronaviruso pandemijos. Vis dėlto lietuviai tikisi, kad gegužės 19–24 d. Londone numatytas pasaulio čempionatas įvyks ir jie galės išbandyti jėgas su stipriausiais pasaulio riedlentinininkais.

„Į Tokijo žaidynes nesitikime patekti, bet į 2024 m. Paryžių taikysimės, nes Lietuvos jaunimo lygis tikrai neblogas. Į olimpinės atrankos varžybas važiuosime jau šiemet – Londone suteiksime galimybę dalyvauti trims geriausiems mūsų sportininkams: Dovydui Juciui, Kelvinui Litvinui, Domantui Antanavičiui. Norime, kad jie pajustų konkurencinę aplinką. Tai bus savotiška žvalgyba. O vėliau, turėdami LTOK užnugarį bei valstybės lėšų, tikimės pritraukti ir daugiau rėmėjų, kurie prisidės prie mūsų olimpinės kelionės“, – paaiškino LTRF prezidentas 30-metis Justinas Ivoška, pats jau beveik du dešimtmečius kone kasdien lipantis ant riedlentės.

Būtent jis su bendraminčiu Simonu Sonkinu ir Girmantu Neniškiu, 2016 m. sužinoję, kad riedlenčių sportas įtrauktas į 2020 m.

Tokijo olimpinė žaidynių programa, nutarė įkurti Lietuvos riedlenčių federaciją. Netrukus prisidėjo ir kitų riedlenčių bendruomenių atstovai ir 2017 m. rudenį LTRF pradėjo veiklą.

RIEDLENTĖS – NE TIK SPORTAS

J.Ivoška neabejodamas sako: „Riedlentės niekada nebus tik sportas. Tai greičiau gyvenimo būdas. Nuo tada, kai ši sporto šaka sulaukė olimpinio pripažinimo, yra tarsi dvi stovyklos. Vienoje – tikraisiais save vadinantys riedlentinininkai. Tai gatvė, rokenrolas, alus. O dabar turime ir sportininkų, kuriems svarbiausia – rezultatai. Yra profesionalų, kurie triukų įvairovė niekuo nenusileidžia stipriausiems sportininkams, bet varžybose nedalyvauja. Jie pasirodo socialiniuose tinkluose ir susiranda rėmėjų.“

Socialiniai tinklai labai svarbūs riedlentinininkams.

„Internete vos ne gyvai matai, kas vyksta. Žmonės seka tendencijas, kurios daro įtaką triukams, važiavimo stiliui, aprangos ir muzikos pasirinkimui. Socialiniai tinklai – tai dalis riedlenčių kultūros, savireklamos ir puikus būdas talentingiems žmonėms būti pastebėtiems bei rasti rėmėjų.“

Prieš porą metų mes pradėjome dirbti renginiuose su „Nike SB“ prekės ženklu. Ir vienam jaunuoliui „Nike SB“ suteikė paramą. Tai buvo istorinis įvykis Lietuvoje, nes „Nike SB“ dabar yra vienas stipriausių riedlenčių sporto prekės ženklų. O tokios mažos rinkos kaip mūsų atgimstančioje kultūroje tokie dalykai yra labai svarbūs. Juos mato visa bendruomenė ir pastebi, kad jais kažkas rūpinasi, yra suinteresuoti jų, kaip atletų, ateitimi, paties sporto ateitimi. Mato, kad čia

OLIMPINĖS RUNGTYS

Olimpinėse žaidynėse riedlentinkai varžysis dviejose rungtyse – gatvės ir parko. Kiekvienoje dalyvaus po 20 vyrų ir moterų. Iš viso – 80 sportininkų.

Gatvės rungties varžybos vyksta parke, kuriame triukams atlikti naudojami gatvės elementai – laiptai, turėklai, bordiūrai, suolai, sienos, šlaitai. Kiekvienas riedlentinkas startuoja individualiai ir, įveikdamas trasos elementus, atlieka triukus. Pasirodymas vertinamas atsižvelgiant į triukų sudėtingumą, originalumą, atlikimo greitį, judesių amplitudę.

Parko rungtis vyksta specialiuose įrenginiuose, kurie primena didelius dubenis arba baseinus. Nuo erdmės apačios išlenkti paviršiai staigiai kyla, viršutinė nuolydžio dalis yra vertikali arba beveik vertikali. Triukai atliekami pašokus aukštai į orą, riedlentę dažnai sugriebiant ir patraukiant iš po kojų rankomis, taip pat balansuojant ant rampos kraštų.

Parko rungtis

Gatvės rungtis

atsiranda sąlygos. Tai didžiulė motyvacija“, – įsitikinęs J.Ivoška.

LTRF prezidentas pastebi, kad oficialiai pripažįstama federacija gali daug nuveikti visos riedlentinių bendruomenės labui, nes būtent federacija kalbasi su savivaldos institucijomis dėl riedlenčių parkų kūrimo.

Parkų Lietuvoje vis daugėja. Betoninių, ilgaamžių. J.Ivoška pateikia pavyzdį – Prancūzijos Bordo mieste, riedlentinkams glaudžiai bendradarbiaujant su vietos valdžia, riedlenčių sporto elementai įkomponuojami į miesto architektūrą. Panašiai jau daroma ir Kauno centre, kur atsirado riedlenčių parko elementų, puošiančių tradicinę miesto architektūrą.

Betoninių parkų jau yra Klaipėdoje, Molėtuose – šiuose miestuose vyko pastarųjų dvejų metų Lietuvos čempionatai, o šiemetinės šalies pirmenybės planuojamos Vilniuje, parke prie Baltojo tilto. Riedlenčių parkas įrengtas ir Velžyje (Panevėžio r.), netrukus prasidės statybos Šiauliuose. Parko rungtis skirtus įrenginius planuojama statyti sostinės Fabijoniškių mikrorajone.

„Pasirinkimas tikrai neblogas“, – džiaugiasi J.Ivoška.

Vilniuje taip pat yra du uždari parkai. Vieną jų – „Core Indoor Vilnius“ su bendraminčiais įkūrė LTRF vadovas. O kitas – „Kabyls Skatepark“ Plytinės gatvėje – skirtas ir kitoms ekstremalaus sporto rūšims.

Šiuose parkuose veikia riedlenčių mokyklos, kuriose dirba treneriai, tad riedlenčių mėgėjams nereikia, kaip anksčiau, šio sporto pradmenų mokytis iš vaizdo įrašų.

Jauniesiems riedlentinkams rengiamos varžybos. Kovo pradžioje „Core Indoor Vilnius“ vykusiam jaunųjų lygos renginyje jausias dalyvis buvo vos dešimties. Yra buvęs ir devynmetis, kuris, pasak J.Ivoškos, rodė tikrai aukšto lygio triukus.

DIKTUOJA GATVĖS MADAS

Riedlenčių sportas laužo stereotipą, kad riedlentinkai – tai gatvės maištininkai apdribusiais drabužiais, nepaklūstantys visuomenės taisyklėms, neturintys daugiau jokios veiklos.

„Yra ir tokių, kurie ateina iš darbo biure, nusivelka kostiumą, šoka į džinsus ar treningus ir treniruoja. Aš taip pat esu pusiau biuro žmogus, dirbu IT srityje. O laisvu laiku mokau žmones važinėti riedlente. Gerai, kad darbo pobūdis man leidžia savo veikla užsiimti čia, „Core Indoor“ parke. Čia vykdomė federacijos veiklą, organizuojame varžybas, pasaulinės riedlenčių dienos renginius, šiemet dalyvausime ir Olimpinėje dienoje. Bendrau-

jame su savivaldybėmis.

Štai Mindaugas siuva kepurės iš senų drabužių, Simonas perdirba senas riedlentes. Yra meno žmonių, kurie groja, piešia. O viena mergina dirba „Senukų“ skaitmeninės rinkodaros skyriuje. Riedlentinkai – įvairiausiai žmonės“, – patikina LTRF vadovas.

Tiesa, riedlentinių drabužiai ir avalynė diktuoja ekstremalaus sporto madas. Žymiausi dizaineriai įtraukia riedlentes į savo šou. „Mes prieš porą metų dirbome su Juozu Statkevičiumi per jo renginį“, – primena J.Ivoška.

Svarbiausia sportininkams, kad drabužiai būtų patogūs, nevaržytų judesių atliekant triukus. Jokių reikalavimų aprangai nėra – viskas priklauso nuo sportininko pasirinkimo, noro išreikšti save. O apsaugos gatvės rungtyje privalomos tik nepilnamečiams. Parko rungtyje apsaugos netrukdo, tad jas dauguma noriai dedasi. Bet ne visi, kai kuriems šalmas ar antkeliai – lyg asmenybės suvaržymas.

LIETUVIAI PASIVJO KAIMYNUS

Triukus patyrę riedlentinkai dažniausiai kuria patys. Yra vadina mieji baziniai triukai, iš jų kuriami nauji ir priklauso nuo kiekvieno sportininko galimybių bei kūrybingumo. Nemažai triukų galima rasti internete, bet geriausi riedlentinkai stengiasi atrasti savo stilių.

Aktyviai treniruojantis riedlentės lentą tenka keisti maždaug kas mėnesį, nes ji arba lūžta, arba praranda standumą. Lentos, kainuojančios nuo 55 eurų, gaminamos iš kanadietiško klevo, ant jų klijuojamas švitrinis popierius, kad koja neslystų, tvirtinamos ašys, ratukai. Olimpino lygio riedlentę galima susikomplektuoti už maždaug 150 eurų.

Lentos skiriasi aukščiu, pločiu, svoriu. Kiekvienas renkasi sau patogią pagal kūno sudėjimą, svorį, galimybes.

Inventorius vis tobulėja, kaip tobulėja ir atliekami triukai ar sportininkų lygis.

Dar prieš kelerius metus Lietuvos riedlentinkai buvo smarkiai atsilikę nuo Latvijos, Estijos sportininkų. O jau pernai per Baltijos šalių čempionatą Latvijoje su jais kovojo lygiai.

„Didžiuojusi mūsų jaunimu. Per dvejus metus mes smarkiai patobulėjome“, – džiaugiasi LTRF prezidentas.

Šiemet Baltijos čempionatas numatytas Lietuvoje. Per jį, kaip ir per šalies pirmenybes, irgi galima rinkti olimpino reitingo taškus, kuriais ir grindžiamas kelias olimpines svajonės link.

Renginio dalyviai

MOTERŲ NORAS – PILNOS ARENOS

KOVO 6 D. VILNIAUS „AKROPOLIO“ LEDO ARENOJE PRISTATYTAS LYČIŲ LYGYBEI SKATINTI SKIRTAS JUNGTINIŲ TAUTŲ PROJEKTAS „HEFORSHE“. ŠI LIETUVOS TAUTINIO OLIMPINIO KOMITETO MŪSŲ ŠALYJE PRADĖTA INICIATYVA – KVIETIMAS VYRAMS SOLIDARIZUOTIS IR KARTU SU MOTERIMIS SIEKTI LYGYBĖS SPORTE, KEISTI STEREOTIPUS, BŪTI VIENINGA IR MATOMA POKYČIŲ JĖGA.

LINA MOTUŽYTĖ

Renginyje dalyvavo šios iniciatyvos globėja, kadenciją baigusi prezidentė Dalia Grybauskaitė, švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius, garsūs sportininkai ir žinomi sporto bendruomenės bei pramogų pasaulio atstovai.

„Moteris sporte esame įpratę matyti kaip stiprias ir užgrūdintas asmenybes. Šioms kovotojoms, kad ir kokios tvirtos jos atrodytų, reikia didžiausio palaikymo – šeimos, artimiausių žmonių, sporto bendruomenės ir visuomenės. Todėl sveikinu Lietuvos tautinį olimpinį komitetą, kad šiais olimpiniais metais, siekdamas dar labiau skatinti lyčių lygybę sporte, jis prisijungė prie Jungtinių Tautų kampanijos „HeForShe“, – sakė D.Grybauskaitė.

Įgyvendinant šį projektą visuomenei bus pristatytos penkių žinomų sportininkų ir jas palaikančių vyrų – sutuoktinių, kolegų, draugų – istorijos. Inicatyva siekiama priminti, kad moterų sportas, kaip ir lyčių lygybė, – visų bendras reikalas.

„Vis dar matome tam tikrus atvejus, kai vyrų ir pačių moterų įsitikinimai trukdo joms siekti įvairiausių aukštumų gyvenime. Tačiau moterų stiprybė neabejotina. Jos suteikia gyvybę, puoselėja ją,

savo darbais ir pasiekimais kuria aukščiausią vertę. Sportas visiems duoda labai daug. Tas, kuris išmoka laimėti sporto aikštėje, laimi ir gyvenime.

Norėčiau paskatinti vyrus ir moteris kartu keisti visuomenės stereotipus ir elgesį, būti šio svarbaus pokyčio dalyviais. Šiuo atveju abiejų lyčių susitelkimas sporte gali kiekvienai mergaitei, merginai ir moteriai padėti atsikratyti primestų įsitikinimų, pasiekti laimėjimų gyvenime ar net pakeisti jį iš esmės“, – sakė švietimo, mokslo ir sporto ministras A.Monkevičius.

Projektu taip pat siekiama atsigręžti į komandinės moterų sporto šakas, parodyti, ką sportininkėms reiškia pilni stadionai ar arenas, ir paskatinti susimąstyti, ar moterų sportui skiriama pakankamai dėmesio ir palaikymo.

Prezidentė D.Grybauskaitė kartu su olimpine čempione penkiasdešimties metų Laura Asadauskaite-Zadneprovskiene atidengė simbolinę solidarumo lentą, kurioje pasirašyti ir išreikšti palaikymą šiai iniciatyvai bei moterų sportui galėjo visi norintieji.

Pirmieji tai padarė ministras A.Monkevičius, muzikantas Viktoras

Rankininkės kvietė į varžybas

Pasirašo V.Diawara

Saulius Čirbos nuotr.

Renginyje dalyvavo regbininkai

STARTAS

„HeForShe“ projektas Lietuvoje startavo kovo 6-ąją.

„HeForShe“ – Jungtinių Tautų organizacijos pradėtas projektas, skatinantis lyčių lygybę. 2014 m. kampanija startavo garsiaja aktorės Emmos Watson kalba Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke apie jos kelį feminizmo link ir raginimą siekiant lyčių lygybės įtraukti berniukus ir vyrus. Per tris dienas prie kampanijos prisidėjo 100 tūkst. vyrų, tarp kurių – ir kadenciją baigęs JAV prezidentas Barackas Obama.

Diawara, Lietuvos regbio federacijos generalinis sekretorius Irmantas Kukulskis, Lietuvos moterų krepšinio lygos vadovas Giedrius Gustas, Lietuvos futbolo federacijos generalinis sekretorius Edgaras Stankevičius, lyčių lygybės ekspertas Donatas Paulauskas, Vilniaus „Kibirškėties“ direktorius Dainius Virbickas, Vilniaus „Ryto“ krepšininkai Dovydas Bičkauskas ir Arnas Butkevičius, Lietuvos tinklinio federacijos prezidentas Darius Čerka, buvęs Lietuvos ledo ritulio rinktinės žaidėjas Šarūnas Kuliešius ir kiti.

„Džiaugiuosi, kad ši iniciatyva atsirado. Pats turiu du vaikus – sūnų ir dukrą – ir noriu, kad jiems abiem vienodai gerai sektųsi. Palaikau tokius projektus“, – sakė V.Diawara.

Visus ant scenos lipusius ir parašus ant „HeForShe Lietuva“ lentos padėjusius vyrus bilietais į artimiausias rungtynes apdovanojo Lietuvos moterų rankinio rinktinės žaidėja Jūratė Žilinskaitė.

„Norėtume, kad ši iniciatyva liktų ne tik šioje parašų pilnėjančioje lentoje, bet persikeltų į arenas, sporto sales. Mums žaisti pilnose arenose irgi patinka, o jausti palaikymą – itin svarbu“, – priminė rankininkė.

LFF atstovės

PRIGIMTINĖ TEISĖ JUDĖTI

KOVO 3 D. LIETUVOS TAUTINIAME OLIMPINIAME KOMITETE APDOVANOTI GERIAUSI LIETUVOS FIZINIO UGDYMO PEDAGOGAI. DEŠIMTĄ KARTĄ VYKUSIAME RENGINYJE PAGERBTI BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ IR IKIMOKYKLINIŲ ĮSTAIGŲ FIZINIO UGDYMO PEDAGOGAI.

Sauliaus Čirbos nuotr.

Pagerbtuvių dalyviai

Specialiai šiam projektui sukurtas statulėlės, diplomus ir pinigines premijas laureatams įteikė švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius, LTOK generalinis sekretorius Valentinas Paketūras, Lietuvos kūno kultūros mokytojų asociacijos prezidentė Laima Trinkūnienė bei Respublikinės ikimokyklinio ugdymo kūno kultūros pedagogų asociacijos (RIUKKPA) prezidentė Audronė Vizbarienė.

„Tikras mokytojas yra tas, kuris myli vaikus ir kurį myli vaikai. Jūs ugdote asmenybes, jūs padedate vaikams ne tik augti sveikiems, bet ir išmokti būti komandos dalimi, bendrauti, ugdyti vertybes ir pagarbą. Nuoširdus ačiū, kad kuriate Lietuvos ateitį“, – sakė ministras A.Monkevičius.

„Džiaugiuosi, kad LTOK vykdo šią ilgąmetę iniciatyvą pagerbti tuos, kurie dirba mūsų vaikų labui. Tuos, kurie supranta, kad vaikui svarbu ne tik mokėti skaičiuoti ar skaityti, bet ir mylėti sportą, augti tvirtu, sąžiningu bei sveiku žmogumi. Nuoširdžiai džiaugiuosi pedagogais, kurie tapo laureatais. Jūs – pavyzdys žmogaus, kuris dėl kito gerovės neskaičiuoja nei savo laiko, nei pastangų“, – linkėjimus per tiesio-

ginę vaizdo transliaciją perdavė LTOK prezidentė, olimpinė čempionė Daina Gudžinevičiūtė.

„Judėjimas yra vaikų prigimtinė teisė. Jie labai mėgsta sportuoti, žaisti, todėl mūsų mokytojų pareiga – juos paskatinti tai daryti. Džiaugiuosi gavusi šį įvertinimą, smagu, kad buvo pastebėtos specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų treniruotės“, – dėkojo Vilniaus lopšelio-darželio „Rūta“ pedagogė Kristina Surdokaitė.

„Mokytojas turi būti ne tik geras pedagogas, bet ir geras žmogus, mokiinių draugas. Džiaugiuosi, kad man tai pavyksta. Vaikai mėgsta mano pamokas, o aš stengiuosi, kad jos būtų kuo įdomesnės ir įvairesnės“, – sakė Prienų rajono Išlaužo pagrindinės mokyklos fizinio ugdymo mokytojas metodininkas Rolandas Meškauskas.

Abiejų kategorijų laureatai išrinkti specialios komisijos balsavimu. Ugdytojai vertinti pagal praktinę veiklą, indėlį į vaikų ir jaunimo fizinį aktyvumą, kūno kultūros ir sporto plėtrą 2017–2019 mokslo metais. Buvo atsižvelgta ne vien į pergales sporto varžybose, bet ir į aktyvumą organizuojant renginius, inovatyvių metodų taikymą, darbą su ugdymo įstaigų bendruomenėmis.

LAUREATAI

2019 m. geriausių Lietuvos fizinio ugdymo mokytojų penketukas

Audra Vilūnienė, fizinio ugdymo mokytoja ekspertė, Kauno „Varpo“ gimnazija

Irena Vidžiūnienė, fizinio ugdymo mokytoja metodininkė, Šiaulių Juliaus Janonio gimnazija

Olegas Batutis, fizinio ugdymo mokytojas ekspertas, Prienų „Žiburio“ gimnazija

Rolandas Meškauskas, fizinio ugdymo mokytojas metodininkas, Prienų r. Išlaužo pagrindinė mokykla

Kornelija Balčiūnaitė, fizinio ugdymo mokytoja ekspertė, Kauno „Saulės“ gimnazija

2019 m. geriausių Lietuvos ikimokyklinio amžiaus vaikų fizinio ugdymo pedagogų penketukas

Alma Lukošūnienė, neformaliojo švietimo mokytoja ekspertė (kūno kultūra), Kauno lopšelis-darželis „Kūlverstukas“

Daiva Statkevičienė, fizinio ugdymo mokytoja ekspertė, Kauno lopšelis-darželis „Ažuoliukas“

Jolanta Pažarauskienė, judesio korekcijos mokytoja metodininkė, Šiaulių lopšelis-darželis „Žiogelis“

Kristina Surdokaitė, fizinio ugdymo mokytoja ekspertė, Vilniaus lopšelis-darželis „Rūta“

Roma Gydrienė, fizinio ugdymo mokytoja ekspertė, Mažeikių lopšelis-darželis „Buratinas“

Londono žaidynėse Lietuvos olimpinė rinktinė buvo vyriausia

ŽAIDYNĖSE AT SIRANDA VIETOS IR SENUKAMS

OLIMPIEČIAI SENSTA. GALBŪT TAI SKAMBA PARADOKSALIAI, TAD GALIMA SUFORMULUOTI ŠIEK TIEK KITAIP: TIEK LIETUVOJE, TIEK VISAME PASAULYJE OLIMPIEČIŲ AMŽIAUS VIDURKIS KONE SU KIEKVIENU OLIMPINIŲ CIKLU DIDĖJA. IR TĄ RODO SKAIČIAI.

JULIUS BLIŪDŽIUS

Kovo pradžioje Tarptautinė stalo teniso federacija paskelbė, kad 11-metė stalo tenisininkė iš Sirijos Hend Zaza iškovojo olimpinį kelialapį ir šiemet Tokijuje būtų tapusi penktu jauniausiu visų laikų olimpiečiu ir jauniausiu nuo 1968-ųjų, kai žaidynėse pasirodė Rumunijos dailiojo čiuožimo atstovė Beatrice Huștiu.

H.Zaza būtų jaunesnė už britų riedlentininę Sky Brown, praėjusių metų pasaulio čempionato prizininę, kuri taip pat turėtų pelnyti olimpinį kelialapį ir į Tokiją atvykti atšventusi 12-ąjį gimtadienį.

Nepaisant to, kad paaugliai patranko olimpinės šventovės vartus, pastaraisiais dešimtmečiais stebima kita tendencija: didėjančias olimpiečių amžiaus vidurkis.

Rio de Žaneire 31-erių Michaelas Phelpsas tapo vyriausiu plaukiku, laimėjusiu aukso medalį individualioje rungtyje, bet jau kitą dieną kitas JAV plaukikas Anthony Ervinas rekordą pagerino – čempionu tapo būdamas 35-erių. Dar 2000-aisiais aukso medalį iškovojęs, tada su sportu atsisveikinęs ir į roko grupės veiklą įsitraukęs, bet 2011 m. vėl į baseiną sugrįžęs A.Ervinas savo triumfą Brazilijoje pavadino „absurdišku ir siurrealistiniu“.

Panašių „senolių“ sėkmės istorijų pastarosiose olimpiadose apstu. 41-erių uzbekė Oksana Čusovitina Rio de Žaneire finale varžėsi su perpus jaunesnėmis gimnastėmis, o plento dviratininkė Kristin Armstrong trečią kartą iš eilės tapo olimpine čempione būdama jau 43-ejų. Sprinteris Kimas Collinsas 2016 m. olimpinėje atrankoje tapo pirmuoju 40-mečiu istorijoje, 100 m nubėgusiu greičiau nei per 10 sekundžių!

Pasak Billo Mallono, garsaus olimpinio žaidynių istoriko, vidutinis olimpiečių amžius nuo 25 metų 1988-aisiais pakilo iki 27-erių. Net ir tokiose daugiausia jaunimo atstovaujamosiose sporto šakose, kaip plaukimas ar gimnastika, fiksuojami amžiaus pokyčiai: plaukikų amžiaus vidurkis padidėjo 13 proc., gimnastų – 12 proc.

Irklutojų, besivaržančių olimpinuose vienviečių finaluose, amžiaus vidurkis nuo 24 metų 1976-aisiais pakilo iki 31-erių 2012 m. Kas ketvirtas JAV olimpinės lengvaatlečių rinktinės narys į Rio de Žaneirą vyko jau atšventęs 30-metį, dar keliolika 30-ąjį gimtadienį sutiko tais pačiais metais po žaidynių Brazilijoje. B.Mallono skaičiavimais, lengvaatlečiai šiandien 5 proc. vyresni nei prieš 30 metų.

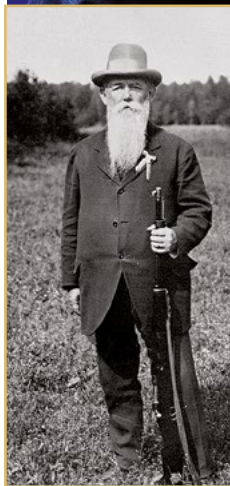
Roberto Dečkas nuotr.

Jauniausia Lietuvos olimpietė ir olimpinė čempionė R.Meilutytė

ITF nuotr.

11-metė stalo tenisininkė iš Sirijos H.Zaza

Vyriausias visų laikų olimpinis čempionas – švedų šaulys O.Swahnas. Jis trečią savo karjeros olimpinį aukšą 1920 m. Antverpene iškovojo būdamas 72 m.

A.Ervinas Rio de Žaneire triumfavo būdamas 35-erių

1 LENTELĖ. LIETUVOS OLIMPIEČIŲ AMŽIAUS VIDURKIS VASAROS ŽAIDYNĖSE (1992–2016 M.)

Olimpiada	Visų dalyvių amžius (metai)	Debiutantų amžius (metai)
1992 m. Barselona	26	25,1
1996 m. Atlanta	26,1	25,1
2000 m. Sidnėjus	26,4	24,3
2004 m. Atėnai	26,5	23,9
2008 m. Pekinas	26,8	24,2
2012 m. Londonas	27,5	24,9
2016 m. Rio	27,3	25,3
Bendras	26,7	24,7

Beje, įdomi tendencija – daugėja 30-ies ir daugiau metų sulaukusių Lietuvos olimpiečių. Rio de Žaneire tokio amžiaus olimpiečių buvo rekordiškai daug – net 25 ir sudarė 37 proc. visos delegacijos. Barselonos olimpinėje rinktinėje 30-mečių ir vyresnių sportininkų buvo tik 10, tad iki Rio šis skaičius šoktelėjo 2,5 karto (žr. 2 lentelę).

Be abejo, kai kalbame apie 30-mečius ir vyresnius sportininkus, dažniausiai turime omenyje pakartotinai į olimpines žaidynes sugrįžusius atletus – retai tai būna debiutantai. Septyneriose vasaros žaidynėse 30 sportininkų debiutavo būdami 30-ies arba vyresni. Tai 11,5 proc. visų šio periodo Lietuvos olimpių debiutantų (261) ir 27,5 proc. visų tokio amžiaus Lietuvos atstovų (109) vasaros olimpiadose. Daugiausia 30-mečių ir vyresnių debiutantų buvo Atlantoje (8) ir Londone (7).

Journal“ cituoja Kanados chirurgą ortopedą Robertą Litchfieldą, operavusį dešimtis olimpiečių.

Tarptautinio olimpinio komiteto sprendimas praėjusio šimtmečio pabaigoje panaikinti draudimą profesionalams dalyvauti olimpinėse žaidynėse taip pat užprogramavo olimpiečių amžiaus kreivės kilimą aukštyn. Nuostata, kad varžomasi dėl garbės, ne dėl pinigų, kurios TOK laikėsi kone visą šimtmetį, trumpino net ir stipriausių atletų karjeras. Daugelis su sportu atsisveikindavo tiesiog po studijų ar norėdami įsitvirtinti kitoje veiklos srityje.

Net JAV atletai tik 1978 m. ėmė gauti papildomų pajamų, kad galėtų treniruotis ir neuždarbiauti kitur. Kai olimpinis sportas tapo „etatiniu“ darbu ir karjeros galimybe, sportininkų amžiaus vidurkis ėmė kilti. Šiandien stipendijos, sutartys su rėmėjais ir komercinių varžybų prizai leidžia atletams ilgiau pragyventi iš sporto, o socialinių tinklų eroje atsiradusios galimybės monetizuoti savo įvaizdį finansinę jų pusę dar labiau sustiprino.

AR SENSTA LIETUVOS OLIMPIEČIAI?

Atkūrusi nepriklausomybę Lietuva jau dalyvavo septyniuose vasaros olimpiadose, į kurias delegavo 271 sportininką, iš jų 261 – žaidynių debiutantą (10 Barselonos olimpiečių žaidynėse debiutavo iki nepriklausomybės atkūrimo). Du sportininkai (Virgilijus Alekna ir Daina Gudžinevičiūtė) olimpinėse žaidynėse dalyvavo penkis kartus, devyni keturis kartus, 27 – tris kartus.

Vyriausia Lietuvos olimpinė rinktinė buvo 2012 m. Londone, tada visų dalyvių amžiaus vidurkis siekė 27,5 m. (tai yra matematinis metų vidurkis, o ne 27 m. ir 5 mėn.). Su kiekvienu olimpinio ciklu rinktinė po truputį senė ir amžiaus vidurkis, palyginti Barselonos ir Londono olimpiečius, padidėjo pusantrų metų – nuo 26 iki 27,5 m. Rio de Žaneire vidurkis liko panašus (27,3) kaip ir Londone.

Olimpių debiutantų amžiaus vidurkis keitėsi ne taip stipriai. Rekordines žemumas (23,9) jis buvo pasiekęs 2004 m. Atėnuose, bet, palyginti 1992 ir 2016 m., liko beveik nepakitęs (25,1 ir 25,3). Vidutinis visų vasaros olimpiadų dalyvių ir debiutantų amžiaus skirtumas yra dveji metai (žr. 1 lentelę).

Kas nutiko? Paaiškinimai yra keli. Pirmiausia tai susiję su sporto mokslo ir medicinos laimėjimais, padedančiais išsaugoti talentingus, bet senstančius atletus. Dėl patobulintų treniruočių bei atsigavimo po krūvių metodų sportininkai ilgiau išlieka sveiki ir ištvermingi. Kitaip tariant, novatoriškos treniruotės prailgina karjerą.

„Jau nėra savaime suprantama, kad su amžiumi tampa silpnėsi ir lėtesnis. Jei tinkamai rūpiniesi savimi, daugelį fizinių savybių gali išlaikyti ilgai, o patirtis suteikia pranašumo“, – „The Wall Street

2 LENTELĖ. 30-MEČIŲ IR VYRESNIŲ LIETUVOS SPORTININKŲ DALYVAVIMAS VASAROS OLIMPIADOSE

Olimpiada	30-mečiai ir vyresni	30-mečių ir vyresnių rinktinėje proc.
1992 m. Barselona	10	21,3
1996 m. Atlanta	13	21,3
2000 m. Sidnėjus	13	21,3
2004 m. Atėnai	12	20,3
2008 m. Pekinas	19	26,8
2012 m. Londonas	17	27,4
2016 m. Rio	25	37,3
Bendras	109	25,5

Verta pastebėti, kad didėjantis Lietuvos olimpiečių amžiaus vidurkis labiausiai susijęs su kylančiu moterų, patekusių į olimpines žaidynes, amžiaus rodikliu. Vyrų olimpiečių amžiaus vidurkis per pastaruosius dešimtmečius kito neženkliai ir taip drastiškai nesvyravo kaip moterų (žr. 3 lentelę).

Štai Atėnuose Lietuvos olimpiečių moterų amžiaus vidurkis siekė 30 metų (30,1), o vyrų delegacija tąsyk buvo jauniausia atkurto Lietuvos olimpinėje istorijoje (25,5). Pekine vyresni buvo vyrai olimpiečiai (vyrai – 27,6, moterys – 26,4), Londone skirtumo beveik nebuvo, o štai Rio de Žaneire Lietuvos olimpietės vidutiniškai buvo beveik dvejiems metais vyresnės nei olimpiečiai vyrai (vyrai 26,8, moterys – 28,5).

Taigi Lietuvos moterų olimpiečių amžiaus vidurkis nuo 1992 iki 2016 m. padidėjo net ketveriais metais (nuo 24,7 iki 28,5), o visose dalyvautose olimpiadose vyrų olimpiečių labai nesiskyrė (palyginti Barseloną ir Rio, – pusmečiu).

Įdomu tai, kad 1992 m. Lietuvos olimpiečiai vyrai buvo vidutiniškai 1,6 m. vyresni už olimpietes moteris, o 2016-aisiais santykis pasikeitė – olimpietės moterys 1,7 m. buvo vyresnės už vyrus.

Galima atkreipti dėmesį ir į tai, kad pastarosiose dviejose olimpiadose Lietuvos olimpiečių moterų amžiaus vidurkis viršijo 27 metus, o debiutančių siekė 25-erius. To iki Londono olimpinio žaidynių nėra buvę.

3 LENTELĖ. LIETUVOS OLIMPIEČIŲ AMŽIAUS RODIKLIS PAGAL LYTĮ

Olimpiada	VA	VDA	MA	MDA
1992 m. Barselona	26,3	25,2	24,7	24,6
1996 m. Atlanta	26,3	25,3	25,4	24,8
2000 m. Sidnėjus	26,5	24,5	26,1	24
2004 m. Atėnai	25,5	23,9	30,1	23,5
2008 m. Pekinas	27,6	25,1	26,4	23,1
2012 m. Londonas	27,3	24,9	27,8	25
2016 m. Rio	26,8	25,3	28,5	25,1
Bendras	26,6	24,9	27	24,3

24,7 m. – toks vidutinis Lietuvos sportininkų, debiutuojančių vasaros olimpinėse žaidynėse, amžius, bet lygindami didžiųjų šalies miestų (pagal kilmę) atstovus matome, kad debiuto olimpinėse žaidynėse amžiaus vidurkiai čia gerokai išsiskiria. Vyriausi olimpinėse žaidynėse debiutuoja alytiškiai (amžiaus vidurkis – 27,6), nedaug atsilieka marijampoliečiai (27,5), o štai panevėžiečiai olimpiadose pirmą kartą startuoja būdami gerokai jaunesni – vidutiniškai 22,6 m. (žr. 4 lentelę).

VA – vyrų amžius, VDA – vyrų debiutantų amžius, MA – moterų amžius, MDA – moterų debiutančių amžius

4 LENTELĖ. IŠ DIDŽIŲJŲ ŠALIES MIESTŲ KILUSIŲ SPORTININKŲ AMŽIAUS VIDURKIS OLIMPINIO DEBIUTO METU

Miestas	Debiutantų	Amžiaus vidurkis
Alytus	10	27,6
Marijampolė	6	27,5
Šiauliai	12	26,1
Vilnius	58	25
Kaunas	61	24,1
Klaipėda	18	23,4
Panevėžys	19	22,6
Likusi Lietuva / užsienis	77	25
Bendras	261	24,7

Panevėžiečių amžiaus vidurkis susijęs su sporto šaka, kurios atstovų šis miestas ypač daug parengia, – plaukimu. Lietuvos plaukikų, dalyvaujančių olimpinėse žaidynėse, amžiaus vidurkis yra vienas jauniausių tarp visų sporto šakų (21,8) atstovų ir lenkia tik gimnastų (20,5).

Vyriausi Lietuvos olimpiečiai yra šiauliai – jų amžiaus vidurkis siekia 40,5 m. Tai vienintelė sporto šaka, kurios olimpiečių amžiaus vidurkis peržengia 30-mečio ribą. Arčiausiai jos yra baidarininkai (29), gerokai lenkiantys kitas giminingas sporto šakas – irklavimą ir kanojų irklavimą.

Trečioje vietoje pagal visų dalyvių, ne tik debiutantų, amžiaus vidurkį vasaros olimpiadose yra lengvaatlečiai (28,3), ketvirtoje – krepšininkai (27,5), lenkiantys stalo teniso ir dviračių sporto atstovus (žr. 5 lentelę).

5 LENTELĖ. LIETUVOS DALYVIŲ VASAROS OLIMPINĖSE ŽAIDYNĖSE AMŽIAUS VIDURKIS (1992–2016 M.) PAGAL SPORTO ŠAKAS

Sporto šaka	Dalyvių	Amžiaus vidurkis
Šaudymas	6	40,5
Baidarių irklavimas	17	29
Lengvoji atletika	105	28,3
Krepšinis	85	27,5
Stalo tenisas	4	27
Dviračių sportas	51	26,8
Buriavimas	10	26,6
Šiuolaikinė penkiakovė	17	26,5
Dziudo	8	26,3
Tenisas	1	26
Sunkioji atletika	5	25,8
Irklavimas	30	25,6
Graikų-romėnų imtynės	14	25,6
Boksas	15	24,7
Kanojų irklavimas	4	24,3
Badmintonas	3	24
Laisvosios imtynės	2	24
Plaukimas	45	21,8
Gimnastika	6	20,5
Bendras		26,7

Pastaba: visi skaičiavimai atlikti pasitelkus tik gimimo metus, sportininkų amžių įvardijant pagal tai, kiek metų suėjo olimpiniais metais (nesvarbu, prieš, per ar po olimpiados).

NUSIVYLĖ, BET NEPALAUŽTI

KAI PASAULYJE VIENOS PO KITŲ BUVO ATŠAUKIAMOS VARŽYBOS, EUROPOS BOKSININKAI TRAUKĖ Į LONDONĄ, KURIAME PRASIDĖJO PIRMASIS OLIMPINIS ATRANKOS TURNYRAS Į TOKIJŲ ŽAIDYNES. TIESA, TURNYRAS TAIP IR NESIBAIGĖ – DĖL KORONAVIRUSO GRĖSMĖS JIS BUVO NUTRAUKTAS, BET ŠEŠI IŠ SEPTYNIŲ LIETUVOS RINKTINĖS NARIŲ SPĖJO IŠEITI Į RINGĄ.

LINA DAUGĖLAITĖ

Kovo 14–24 d. vykusiam žaidynių Europos zonos atrankos turnyre aštuonių svorio kategorijų boksininkai kovojo dėl 50, o penkioms svorio kategorijoms atstovavusios moterys – dėl 27 kelialapių. Turnyre dalyvavo daugiau nei 350 boksininkų ir boksininkių iš 50 šalių.

„Dalyvavo visi, kas galėjo. Nebuvo nė vienos atsakiusios šalies“, – patikina Lietuvos bokso rinktinės vyriausiasis treneris Vidas Bružas.

Į Didžiąją Britaniją Lietuvos delegacija atvyko dar gerokai prieš atrankos turnyro pradžią – nuo kovo 1-osios čia rengė treniruočių stovyklą. Į ją atkeliavo tiesiai iš Baltarusijos, kurioje treniravosi dvi savaites.

„Mums dar būnant stovykloje aš pats nelabai tikėjau, kad tas turnyras vyks. Bet ruošėmės. Nusprendė jį rengti, bet po trijų dienų sustabdė. Daug ką išbalansavo. Ir pinigų daug buvo išleista“, – apie organizacinius dalykus prasitaria V. Bružas.

Turnyro rezultatai, pasak trenerio, liks galioti. Virusui atslūgus ketinama jį surengti nuo tos vietos, kurioje buvo nutrauktas. „Taip buvo aiškinama, o kaip bus – matysime“, – iškart po turnyro, dar prieš TOK sprendimą nukelti žaidynes sakė treneris.

AKMUO Į TEISĖJŲ DARŽĄ

Jėgų ir laimės turnyre nespėjo išbandyti vienintelė Lietuvos atstovė – Europos jaunimo čempionė Gabrielė Stonkutė. O penki rinktinės vyrai ir dar viena mergina lipo į ringą. Deja, nė vienam jų, galbūt ir šiandien vis dar gyvenančių karantino sąlygomis, šypsotis nėra dėl ko – olimpinių kelialapių iškovoti nepavyko.

Arčiausiai tikslo buvo 27-erių šilutiškis Edgaras Skurdelis (iki 57 kg), kuris kovas Londone iš Lietuvos boksininkų pradėjo pirmasis. Iš šios svorio kategorijos boksininkų kelialapius į Tokiją iškovoję aštuoni geriausi. Deja, lietuvio tarp jų nėra.

Pirmoje kovoje E. Skurdelis 5:0 nugalėjo graiką Aleksejų Lagkazašvilį. Antrame rate lietuviui teko nuryti karčią piliulę – akistatoje su ketvirtuoju skirstytu azerbaidžaniečiu Tayfuru Alijevui pergalė, o kartu ir kelialapį teisėjai skyrė T. Alijevui. Įpusėjęs pirmajam rundui, po susidūrimo galvomis varžovas stipriai prakirto lietuviui antakį. Boksininką apžiūrėjusi medikė konstatavo, kad E. Skurdelis negali toliau boksotis. Kadangi ringo teisėjas nusprendė, kad antakis po susidūrimo galvomis prakirstas netyčia, teisėjai nugalėtoją turėjo paskelbti po vos minutę ir 45 sekundes trukusios kovos. Įžvelgė T. Alijevo pranašumą.

„Manau, kad iš mūsų kelialapį atėmė. Tokia ir nuotaika, – sako V. Bružas. – Ringo teisėjas pasiėmė nekompetentingai. Jis turėjo Azerbaidžano sportininką diskvalifikuoti ir pergalę turėjo būti

Kiplo Štreinikio nuotr.

E. Skurdelis ir V. Bružas

”

BUVAU PASIRUOŠĘS GERAI. IR FORMA GERA – TAI BUVO MATYTI PO PIRMOSIOS KOVOS. BUVAU NUSITEIKĘS KELIALAPIJ IŠKOVOTI.

EDGARAS SKURDELIS

skirta Edgarui. Jau prieš tai varžovas pavojingai smūgiavo galva, pats teisėjas jam tą parodė – vaizdo įrašė gerai matyti. Ir antrą kartą buvo tas pats, azerbaidžanietis buvo kaltas. Bet ringo teisėjas pats lemiamo sprendimo neišdrįso priimti, atidavė šoniniams teisėjams, kurie irgi, manau, neteisingai nusprendė – 3:2 pergalę skyrė varžovui. O juk mūsų dominavo tą dalį – ir aktyvumu, ir taškais buvo pranašesnis. Pergalė turėjo būti mūsų“, – nusivylimo neslepia vyr. treneris.

Ir E. Skurdelis įsitikinęs, kad pergalė turėjo būti jo: „Buvau pasiruošęs gerai. Ir forma gera – tai buvo matyti po pirmosios kovos. Kai pradėjau boksotis su azerbaidžaniečiu, pirmame raunde tikrai aš geriau atrodžiau. Buvo matyti, kad varžovas prisibijojo ir galvą pakišo, praskėlė man antakį. Suvokiau, kad man neleis toliau boksotis...“

Dėl apmaudžiai susiklosčiusios olimpinės atrankos turnyro baig-

E.Stanionis

ties Edgaras apmaudo nelieja. Kaip sakoma, tai, kas mūsų nenužudo, padaro stipresnius.

„Tai dar daugiau mane įkvepia ir suteikia jėgų. Dar turėsiu vieną šansą pasauliniame turnyre ir, manau, kad iškovosiu tą kelialapį“, – tiki boksininkas.

Kitiems Lietuvos atstovams turnyras baigėsi po pirmosios kovos. Trečiąkart laimę olimpinės atrankos turnyre bandantis ir niekaip šio rubikono peržengti negalintis daugkartinis Lietuvos čempionas Tadas Tamašauskas (iki 91 kg) Londone susitiko su Konstantinu Pinčiuuku iš Izraelio. Sėkmingiau kovą pradėjęs 30-metis vilnietis vėliau perleido iniciatyvą varžovui ir pralaimėjo taškais 1:4.

„Visą laiką lyg ir ieškome kaltų, bet nesinori to daryti, – prisimindamas T.Tamašausko kovą pradeda V.Bružas. – Kova buvo permaininga, pirmą rundą atidavė Tadui, antrą – varžovui. Trečias rundas irgi buvo lygus, o Izraelio sportininkas stengėsi pasinaudoti gudriais veiksmais, kurių teisėjas nemato. Dažniausiai tokiose kovose arbitrai neduoda įspėjimų. O ringo teisėjas nusprendė duoti Tadui įspėjimą. Ir nulėmė kovos baigtį“, – savo nuomonę dėsto treneris.

„Kvalifikacija susiklostė ne pagal planą, nors paaiškėjus burtams kelialapis jau buvo pasirodęs labiau pasiekiamas nei kada nors anksčiau. <...> Kovoje bokso nebuvo daug, priešininkas klampus, praktiškai neleido boksuotis, prilaikydavo mane, vos tik priartėjus, kartais prilaikydavau ir aš jį, neneigiu, bet, ringo teisėjo akimis, VISADA laikydavau tik aš. Trečiame raunde ringo teisėjas padovanojo taškų varžovui man skirdamas įspėjimą, nors galėjo leisti išsiaiškinti nesikišdamas arba pastaba galėjo būti abipusė“, – treneriui savo instagramo paskyroje antrino T.Tamašauskas.

PRITRŪKO PATIRTIES

E.Skurdelis su T.Tamašausku jau bandė dalyvauti atrankose ir į ankstesnes olimpines žaidynes. Kitiems Lietuvos boksininkams toks išbandymas teko pirmą kartą.

Deja, visi Lietuvos boksininkai pralaimėjo pirmąsias kovas. Vytautas Balsys (iki 75 kg), po sėkmingų burtų patekęs į antrąjį etapą, susitiko su bulgaru Simeonu Chamovu. Labiau patyręs varžovas dvikovą laimėjo taškais 5:0. Paulius Zujevas (iki 81 kg) stojo į kovą su daugkartinio Baltarusijos čempionu Michailu Dauhaliajevtsu, kuris lietuvių įveikė taškais 5:0. Algirdas Baniulis (per 91 kg) irgi 0:5 pralaimėjo Ukrainos čempionui Tsoinei Rogavai.

„Daugiau tikėjaisi iš Vytauto Balsio, bet mums ta kova taktiškai nesusidėjo. Manau, ateityje šis sportininkas dar pasieks pergalę. Ir V.Balsio, ir P.Zujevo varžovai buvo tituluoti, patyrę. Pauliui pritrūko taktinio brandumo, patirties. A.Baniuliui taip pat sutrukdė tarptautinių varžybų patirties stoka“, – sakė treneris.

19-metėi Rugilei Altaravičiūtei (iki 51 kg) burtai lėmė kovą pradėti nuo antrojo etapo, kuriame susitiko su Europos čempionato prizininke baltarusė Julija Apanasovič. Mūsiškė pralaimėjo trečia-

me raunde. „Rugilei reikia dar daug padirbėti“, – trumpai boksininkės pasirodymą apibendrina V.Bružas.

Antroji Lietuvos atstovė pasirodyti nespėjo.

NEŽINIA SLEGIA

Po nutraukto turnyro kelionė namo Lietuvos boksininkams užtruko: dešimties žmonių delegacijai namus pasiekti pavyko dailimis, per keturis kartus. Grįžę išsibarstė kas kur: E.Skurdelis rado butą Vilniuje, kuriame galėjo leisti karantino dienas, V.Balsys Šilutėje, P.Zujevas Kėdainiuose, T.Tamašauskas Vilniuje, o pats V.Bružas – Kaune.

„Sunku, kad negaliu sportuoti, būnu namie. Reikėjo keisti visus planus, bet ką padarysi, – apie karantino iššūkius pasakojo Edgaras. – Bendrauju ir su treneriu, ir su boksininkais, ir su tėvais, ir su drauge. Bandau laikytis, kad nesijausčiau visai vienas. Filmus žiūriu, dar lieka žaidimai telefone“, – pasakojo boksininkas.

„Sąlygos visiems vienodos, bet ne visi turi namie laukiančias žmonas ir vaikus. Pripažinsiu, tai truputį veikia...“ – kad gyventi karantino sąlygomis – ne pyragai, instagrame prisipažino T.Tamašauskas.

„Šią savaitę leidau pailsėti, atsigauti – buvo dideli krūviai, įtampa. Po to dirbsime individualiai, sudarysiu kiekvienam planą, kol baigsis karantinas. Po varžybų jų laukia bendrasis fizinis pasirengimas, ką kiekvienas sportininkas gali daryti pats pagal tam tikrą planą“, – pirmąją karantino savaitę leisdamas namie apie tai, kaip organizuos tolesnius darbus, pasakojo V.Bružas.

BUS PASIRUOŠĘ

Boksininkai viliasi, kad antrasis ir paskutinis atrankos turnyras įvyks. „Tikiuosi, kad olimpinį žaidynių neatšauks. Būsiu tam pasiruošęs, – dar nežinodamas apie TOK sprendimą sakė E.Skurdelis – Nesvarbu, kokiomis sąlygomis reikės joms pasiruošti. Jau daug metų sportuoju – ar jos vyks, ar ne, aš sportuosiu atsakingai, iš širdies.“

Pasauliniame turnyre kelialapių bus išdalyta mažiau nei pirmajame Londone. Vietų mažiau – dalyvių daugiau. Tad kova bus dar atkaklesnė. Bet nebedalyvautų žemynų lyderiai, kurie teisę kopti į Tokijo ringą jau yra iškovoję.

Galbūt į kovą dėl olimpinio kelialapio leiamame turnyre įsitrauktų ir į profesionalų bokso perėjęs Eimantas Stanionis. „Mes dar turime vilčių, kad jis dalyvaus atrankoje. Bet kai tokia situacija... Jis 14 dieną turėjo kovoti Amerikoje, bet kovą irgi nukėlė. Kad Eimantas nori dalyvauti žaidynėse, tai faktas, kad mes to sieksime, – irgi faktas. Bet jis turi kontraktą, yra vadybininkai ir jie turi duoti leidimą. Eimantas vienas negali nuspręsti, jis turi laikytis sutarties sąlygų“, – dėsto V.Bružas.

„Viską atsakyti galėsiu, kai turėsiu datas, nežinia, kada bus pasaulinė atranka (kurioje planavau dalyvauti). Su vadybininku turėjau pašnekėti dėl olimpiados (deja, kova neįvyko ir nesusitikom), viskas pavirtę šiuo metu į didelį klausuką“, – po neįvykusios kovos sakė E.Stanionis.

TUNELIO GALE – BLAUSI ŠVIESA

MŪSŲ ŠALIES MOTERŲ KREPŠINIS DĖL TRENERIŲ IR MERGAIČIŲ, NENORINČIŲ RINKTIS ŠIOS SPORTO ŠAKOS, STYGIAUS TOLIAU IŠGYVENA KRIZĘ.

VAIDAS ČEPONIS

Alfredo Pliadžio nuotr.

Latvės mūsiškėms jau per stiprios varžovės

Lietuvos moterų krepšinis – gilioje duobėje. Atsivavimo požymių beveik nematyti. Mūsų šalies elitinėje lygoje žaidžia tik penkios komandos, iš kurių dvi – Vilniaus „Kibirkštis“. Lietuvos moterų rinktinė 1997-aisiais iškovojo Europos auksą, bet dabartinė net nepateko į dvejus pastarąsias žemyno pirmenybes. Jose lietuvės prieš tai dalyvavo 11 kartų.

ATSISAKO ŽAISTI RINKTINĖJE

Mūsiškės liko ir už trijų pastarųjų pasaulio čempionatų borto. Nieko stebėtina, kad Lietuvos nacionalinė ekipa nė karto nerungtyniavo olimpinėse žaidynėse.

Mūsų šalies klubai jau seniai nedalyvauja Europos turnyruose, nors kadaise Vilniaus „Lietuvos telekomas“ buvo dukart patekęs į Eurolygos finalo ketvertą.

Lietuvos jaunučių, jaunių, jaunimo rinktinėms daugybę metų Europos čempionatuose tenka našlaičių dalia. Dalis šių mūsų komandų net iškrinta iš elitinės Senojo žemyno komandų grupės ir ritasi į žemesnį divizioną.

Dalis merginų atsisako atstovauti savo šaliai. Šiomet Lietuvos krepšinio federacijos atstovams reikėjo įkalbinėti, kad vasarą merginos rungtyniautų jaunių ir jaunimo rinktinėse. Ypač sunku surinkti 20-mečių rinktinę, nes kai kurios merginos tokių metų jau būna nusprendusios baigti karjerą. Jos tiesiog neturi kur žaisti. Tiesa, dabar, įkūrus moterų krepšinio B lygą, šios merginos jau turi galimybę rungtyniauti su moterimis.

Bene vieninteliai pragiedruliai – įsižiebusi 14-metės Justės Jocytės žvaigždėlė. Daugiausia jos ir Audronės Zdanevičiūtės pastan-

gomis pernai iš Europos 16-mečių pirmenybių buvo parsivežti sidabro medaliai. Prieš tai Lietuvos merginos (įskaitant visas amžiaus grupes) prizinę vietą buvo užėmusios 2008 m. per Europos 18-mečių čempionatą.

TRŪKSTA TRENERIŲ

Pagrindinės priežastys, dėl ko susidarė tokia prasta padėtis, yra ta, kad jau ilgą laiką krepšinį renkasi vis mažiau mergaičių. Taip yra ir dėl to, jog labai stinga trenerių, ypač moterų, kurios motyvuotų mergaites, sudomintų jas krepšiniu. Kaltos ir mažos trenerių algos.

Tą pripažįsta visi „Olimpinės panoramos“ kalbinti pašnekovai – buvęs Lietuvos moterų rinktinės ir Vilniaus „Teo“ komandos vyriausiasis treneris, krepšinio ekspertas Rūtenis Paulauskas, Moterų krepšinio lygos direktorius Giedrius Gustas, Sostinės krepšinio mokyklos (SKM) vadovas Andrius Čerškus.

Pasak A.Čerškaus, sudėtinga įtikinti trenerius vyrus dirbti su mergaitėmis. Jaunų, įdomių trenerių moterų, kurios sugebėtų pritraukti mergaičių į krepšinį, stinga kaip oro. SKM vadovo teigimu, vyresnio amžiaus trenerėms, kurios dirba valstybinėse krepšinio mokyklose, sunkiai sekasi rasti bendrą kalbą su šių laikų mergaitėmis, todėl dalis jų meta krepšinį.

O smarkiai sumažėjus masiškumui natūralu, kad ir talentų vis mažiau atsiranda, be to, itin susitraukė konkurencija. Tad jaunoms gabioms krepšininkėms, kurių nėra daug, tiesiog nėra su kuo lygiavertiškai pasigrumti aikštėje.

Su A.Čerškumi sutinka R.Paulauskas. Jo manymu, mergaites

”

SAVIVALDYBĖS IR FEDERACIJA IŠ ESMĖS NEPADEDA, O MUMS BŪTINA MOKĖTI UŽ SALĖS NUOMĄ, ALGĄ TRENERIUI, MOKESČIUS VALSTYBEI. NEDIDELĖS MERGAIČIŲ GRUPĖS YRA ITIN NUOSTOLINGOS.

ANDRIUS ČERŠKUS

krepšiniu gali sudominti tik tie treneriai, kurie be galo myli savo darbą.

PINIGAI METAMI Į BALĄ

R.Paulausko teigimu, iš biudžeto gyvenančiose valstybinėse sporto mokyklose neretai mergaičių grupės yra netikros, butaforinės, tai yra joms net nevyksta treniruotės. Mat kai kurie treneriai, norėdami gauti algą, mergaičių sąrašus iš esmės nurašo nuo lubų, o savivaldybės vis tiek tam skiria lėšų. Tokiu būdu ne tik į balą išmetami pinigai, bet ir laužoma sistema, kuri tampa visiškai nekonkurencinga.

Be to, trenerių atlyginimai niekaip nesusiję su pasiektais rezultatais. O privačių mokyklų treneriai turi būtinai patys susirasti krepšiniu besidominčių mergaičių, taip pat ir sporto salę.

SKM, kuri yra didžiausia Lietuvos krepšinio mokykla, iš viso turi 5,5 tūkst. auklėtinių, iš kurių mergaičių – tik apie 150. Daugiausia jų – darželių grupėse, vėliau nemažai jų meta krepšinį. Meta ir dėl to, kad tėvams reikia nemažai mokėti.

„Savivaldybės ir federacija iš esmės nepadedą, o mums būtina mokėti už salės nuomą, algą treneriui, mokesčius valstybei. Nėdidelės mergaičių grupės yra itin nuostolingos. Trenerio algą privačioje mokykloje lemia grupės dydis. Finansiškai paremti mergaičių grupes reikėtų keletą metų, tada jų atsirastų daugiau“, – sako A.Čerškus.

Net 30 savivaldybių neturi nė vienos mergaičių krepšinio grupės. Moksleivių krepšinio lygoje (MKL) rengiami tik 12-mečių, 14-mečių, 16-mečių ir 18-mečių merginų čempionatai. Berniukų ir vaikų grupėse organizuojamos visų amžiaus grupių (nuo 12 iki 19 m.) pirmenybės. Šiemet MKL varžybose iš viso žaidžia apie 60 mergaičių ir merginų komandų, o berniukų ir vaikų – per 300.

STEIGTI CENTRUS IR GIMNAZIJAS

R.Paulauskui patinka ankstesnės Krepšinio federacijos vadovų idėja įsteigti mūsų šalyje mergaičių krepšinio centrus – bent du. Tarkim, Prancūzijoje veikia panašus centras – Tony Parkerio akademija. Trenerio samprotavimu, į tuos centrus būtų galima sukviesti talentingiausias jaunas žaidėjas. Savivaldybės, federacija turėtų remti ir privačias mokyklas, kad jos galėtų privilioti daugiau mergaičių. Miestų ar rajonų savivaldybės net galėtų pasirūpinti bazėmis. Jų klausimas – itin aktualus, nes salių, kuriose būtų galima treniruotis, trūksta.

Be to, R.Paulausko teigimu, būtų į naudą, jei Lietuvoje atsirastų ir viena kita sporto gimnazija, kur krepšininkams būtų sudarytos palankios sąlygos derinti mokslą ir sportą.

ELITINĖJE LYGOJE – TIK PENKIOS KOMANDOS

Šalies Moterų krepšinio lygos elitinėje grupėje (A divizione) rungtyniauja vos penkios ekipos, žaidėjos (ir tai ne visos) gauna labai mažas algas, socialinių garantijų nėra, todėl daug krepšininčių tiesiog meta profesionalųjį sportą.

Praėjusį sezoną startavo naujo formato Moterų krepšinio lyga,

FIBA nuotr.

J.Jocytė jau debiutavo moterų rinktinėje

kurios A ir B divizionuose iš viso žaidžia 15 ekipų. Kitą sezoną A grupėje gali atsirasti ir Alytaus komanda, tuomet iš viso žaistų šešios ekipos.

Pasak G.Gusto, proveržis moterų krepšinyje gali įvykti po keletrių metų, todėl reikia apsišarvuoti kantrybe. Nemažai mergaičių žaisti krepšinį renkasi Marijampolėje, Alytuje, Ukmergėje, gerėja padėtis Kėdainiuose, Jonavoje.

Lygos direktoriaus teigimu, Lietuvoje randasi jaunų, talentingų, savo darbą mylinčių trenerių, kaip antai Vilius Stanišauskas, Gitautas Kievinas, Rokas Kondratavičius.

Anksčiau lyga turėjo generalinius rėmėjus, bet šį sezoną tokio nepavyko rasti. Pasak G.Gusto, palyginti su ankstesne Lietuvos krepšinio moterų lyga, dabartinė žengė žingsnį į priekį tuo aspektu, kad visos rungtynės, jų santraukos, interviu po dvikovų tiesiogiai rodomi feisbuke ir „YouTube“, o savaitės mačas – ir per „Delfi TV“.

Šį sezoną trys klubai – Vilniaus „Kibirkštis-MRU“, Kauno „Aistės-LSMU“ ir „Šiauliai“ – rungtyniavo Baltijos moterų krepšinio lygoje, kuri turėjo generalinį rėmėją.

G.Gustas sakė, kad kitą sezoną tikimasi pritraukti ir estes, todėl Baltijos lygoje žaistų aštuonios ekipos – pro tris iš Lietuvos ir Latvijos bei dvi iš Estijos.

ANT DVIEJŲ KĖDŽIŲ

Prastoki pastaruosiu metu ir Lietuvos moterų rinktinės popieriai. Ji bando prasibrauti į 2021 m. Europos čempionatą, bet šansai nėra dideli. Mūsiškės E grupėje 108:43 nušlavė silpną Albanijos komandą, bet 51:74 neprilygo Turkijai. Atrankos kovos atsinaujins lapkritį.

Lietuvėms dar teks po kartą žaisti su albanėmis ir turkėmis bei dūsyk su grupės favorite Serbija. Į žemyno pirmenybių finalo turnyrą iškart prasimuš pirmąsias vietas devyniose grupėse užėmusios ekipos bei penkios tos, kurių rezultatai bus geriausi tarp antrąsias vietas užėmusių rinktinių.

Mūsų nacionalinę komandą toliau treniruoja Mantas Šernius, kuris yra ir vyrų krepšinio klubo Prienu „CBet“ vyriausiasis strategas. Buvęs moterų rinktinės vyr. treneris Vydas Gedvilas, kuris su ja 1997 m. iškovojo Europos auksą, yra teigęs, kad tokia situacija, kai vairininkas sėdi ant dviejų kėdžių, – nenormali. V.Gedvilo nuomone, Lietuva ir dabar yra pajėgi patekti į Europos čempionatus.

R.Paulauskas mano kitaip. „Mūsų rinktinėi dabar trūksta aukšto lygio krepšininčių, todėl treneris nelabai ką gali pakeisti per keletą dienų, kai žaidėjos susirenka į treniruotes prieš atrankos rungtynes. Juk neišmokysi krepšininčių per labai trumpą laiką mesti į krepšį, varytis kamuolio. Mantas moka nuteikti krepšininkei kovai, jas gerai motyvuoja. Be to, treneriui reikia iš kažko gyventi. Tą būtų sunku padaryti dirbant tik su moterų rinktinė. Manau, kad nelabai kas veržiasi treniruoti mūsų moterų rinktinę ir nelabai yra tinkamų kandidatų“, – gana pesimistiškai kalba krepšinio ekspertas.

KAVOS PUODELIO TESTAS

SUSIKLOSČIUS TAM TIKROMS APLINKYBĖMS IKI TOL BUVĖS INTENSIVUS SPORTININKŲ GYVENIMAS SUSTOJA: TRENIRUOTĖS, VARŽYBOS NUEINA Į ANTRĄ PLANĄ, KONKURENTŲ STARTUS TENKĄ ŠTEBĖTI IŠ TOLO IR SKAUDŽIAI PRIPAŽINTI, KAD JIE KASDIEN VIS LABIAU TOLSTA. TOS APLINKYBĖS – TAI TRAUMOS.

INGA JARMALAITĖ

Slysti, lėkti, skrieti vandens paviršiumi, regis, visiškai nepavojinga. Juk vanduo – ne asfaltas, čia net kristi nebaisu. Bet kalbintų trijų vandens sporto šakų atstovų patirtys rodo ką kita: skriejant su burlente, jachta ar irkluojant kanoją traumos tyko šalia.

SĖDĖJO ANT KRANTO IR ŽIURĖJO

Kanojininkas Vadimas Korobovas pasidžiaugia, kad didelių traumų per savo karjerą nepatyrė ir, viliasi, nepatirs jų ir ateityje. Vis dėlto 2017-aisiais, po Rio žaidynių pakeitus olimpinės distancijas, Vadimui vietoje anksčiau irkluoto 200 m sprinto teko pratintis prie penkis kartus ilgesnio nuotolio – 1000 m. Turbūt į šį perėjimą pirmiausia sureagavo kanojininko kairės kojos kelis – tas, ant kurio jis irkludamas klūpi.

„Matyt, treniruotėse, varžybose kilometrų apimtis padidėjo ir dėl to neatlaikė kelis. Tą pavasarį kelyje, ant kurio klūpiu, pradėjo kaupintis skysčiai. Buvo labai neramu, nes sezonas artėjo, o aš su kiekviena treniruote jaučiausi vis blogiau“, – pasakoja V.Korobovas.

Galiausiai dėl nepakeliamo kelio skausmo teko visiškai nutraukti treniruotes ant vandens. Tuo metu jis buvo treniruočių stovykloje, todėl beliko sportuoti ant kranto ir žiūrėti, kaip savo mostus ir laiką gerina konkurentai.

„Juodų minčių tikrai buvo, nes laikas ėjo, o aš sėdėjau ant kranto ir žiūrėjau, kaip kiti irkluoja ir tobulėja“, – prisipažįsta kanojininkas.

Laimė, nežinomybė ir rymojimas ant kranto ilgai netruko, apie pusę mėnesio – pagelbėjo procedūros ir specialus kelio įtvaras su paminkštiniu. Su juo kanojoje Vadimas nesiskiria iki šiol, nes klūpėti tenka ilgai – apie penkias valandas per dieną. Ir visą šį laiką vienam keliui, ant kurio kanojoje stovi, tenka labai didelis spaudimas.

„Po to, kai praėjo skausmas ir vėl įlipau į valtį, žinojau, kad reikia dirbti dar stipriau, nes laiko nesugrąžinsi, o sezonas artėja. Gerai,

V.Korobovas

kad didžiausias skausmas praėjo gana greitai, dvi savaitės – visgi ne mėnuo ar daugiau“, – pasidžiaugia V.Korobovas.

Į kasdienes skausmus, tokius kaip pečių, kelių ar nugaros tempimas, jis nebekreipia dėmesio: „Tai yra įprasta, galima kentėti ir tęsti treniruočių procesą. O kokių nors išvaržų, kurios kanojininkams dažnos, ačiū dievui, neteko patirti ir, tikiuosi, neteks.“

NUO BURIŲ – PRIE RAMENTŲ

Burlentininkas Juozas Bernotas 2017 m. rugpjūčio pabaigoje, likus dešimčiai dienų iki pasaulio čempionato Japonijoje, skrodamas Kauno marių vandenį nesėkmingai krito. Iš pradžių nieko tragiško nepajuto, bet rimčiau suklusti ir anatomiją prisiminti teko nuvykus į Kauno klinikas. Padaryta nuotrauka parodė kairės čiurnos deltinio raiščio ir sindesmozės plyšimą, šėvikaulio proksimalinės dalies lūžį ir šokikaulio panirimą. Teko daryti sudėtingą operaciją, po kurios Juozo koja „praturtėjo“ varžtais.

„Nuplaukė mano pasaulio čempionatas ir pusė sezono. Buvo visokių minčių: apmaudu, pikta, liūdna. Nelabai koks metas, sunku buvo. Pirmą, antrą mėnesį net nežinau, ką daryti, juk visą laiką buvo didžiulis tempas – treniruotės, varžybos, o dabar stop, net pačiam buityje nelengva tvarkytis. Sudėtingiausia buvo nusinešti kavos puodelį ir gėrimo neišlaistyti. Juk arba abi rankos ramentais užimtos, arba, jei be ramentų, reikia šokinėti ant vienos kojos. O kaip šokinėti su kavos puodeliu?“ – klausia buriuotojas, kuriam staiga nuo treniruočių, varžybų, vėjo gaudymo teko pereiti prie štai tokio naminio kavos puodelio testo.

Kadangi į atskilusį kaulą buvo susukti varžtai, jis du mėnesius traumota koja net negalėjo priminti, todėl visą šį laiką teko arba straksėti ant vienos kojos, arba vaikščioti su ramentais.

„Buvo sunku, bet išgyvenom ir tai. Dar papildomai slėgė žinojimas, kad laukia maždaug pusmečio trukmės reabilitacija. Viena mintis sukosi: kaip greičiau reabilituotis ir atsistoti ant abiejų

„Sailing Energy“ ir asmeninio albumo nuotr.

V.Andrulytė buriuodama nuolat apsidaužo kojas

Aistės Ridikaitės ir asmeninio albumo nuotr.

Traumuota J.Bernoto koja ilgokai gijo

Vytauto Dranginio nuotr.

kojų. Bet operavęs gydytojas puikiai pasidarbavo, reabilitacija irgi praėjo labai gerai, todėl jau per naujametinę regatą, vykusių gruodžio gale, aš dalyvavau varžybose“, – pasakoja J.Bernotas.

Burlentininkas neslepia, kad iš pradžių buvo daug baimių, nes traumuota koja buvo silpna, ilgai gijo, ją skaudėjo, todėl kurį laiką visu krūviu negalėjo dirbti. „Bet, kaip aš sakau, nėra tokio dalyko, kurio negalėtum su lipniaja juosta sutaisyti. Jeigu nepavyksta suklijuoti, vadinas, per mažai juostos naudoji“, – iš gana sėkmingai pasibaigusios sudėtingos traumos dabar leidžia sau pasijuokti J.Bernotas.

Kadangi olimpinis kelialapis – buriuotojo kišenėje, ar galima sakyti, kad trauma praėjo be padarinių? J.Bernotas patikina, kad padarinių beveik nejaucia, bet dėl traumos iškrito daug laiko, todėl 2018-ųjų sezonas jam buvo labai sunkus ir leido pajusti, kad per tą laiką konkurentai vietoje nestovėjo – visus metus juos teko stipriai vyti, o varžybų rezultatai nerodė prieš traumą buvusio pajėgumo. Bet žiūrint į visą olimpinį ciklą, pasivyti konkurentus pavyko ir patirta trauma olimpinio kelialapio pelnyti nesutrukdė.

KIRTIKLIO VARDAS – GIKAS

Lėkti vandenynais jachta paskui vėją tik romantikams galėtų atrodyti vienas smagumas. Iš tiesų tai gali būti net labai pavojinga. Tą savo kailiu, tiksliau, nosimi, patyrė buriuotoja Viktorija Andrulytė, kuriai dar karjeros pradžioje viena treniruotė šalia Tenerifės krantų baigėsi giko niukuš į nosį.

Gikas – tai įstrižas skersinis, skirtas burės apatiniam kraštui prtvirtinti, o vendas – jachtos posūkis prieš vėją.

„Pati iki šiol nesupratau, kaip susilaužiau nosį. Kažkaip sugebėjau per vendą atotampą užsitempti ir gavau giku į nosį. Pajutau skausmą, mačiau, kad yra kraujo, bet toliau tęsiau treniruotę“, – pasakoja Viktorija.

Kai grįžo į krantą, smūgio vietoje jau buvo susidaręs didelis

kraujo krešulys. Jį nusiplovusi buriuotoja pamatė kirstinę žaizdą. Netrukus nosis ir visas veidas siaubingai išтино, pamėlo, o vėliau gydymas nusispalvino įvairesnėmis spalvomis.

„Visą savaitę ištinusi veidu vaikščiojau. Kadangi stovyklavome Tenerifėje, visi žinojo, kas nutiko, pasakoti šios istorijos vis iš naujo nereikėjo“, – kalbėdama apie ryškiausią karjeros traumą nusijuokia buriuotoja, kuri ir šiandien turi giko smūgio priminimą – šiek tiek pakrypusią nosį.

Laimė, kad išvyka namo buvo numatyta tik po savaitės, tad iki kelionės į Lietuvą jau atrodė beveik normaliai.

Išgirdus žodį „trauma“, Viktoriją aplanko dar vienas ryškus prisiminimas. O buvo taip: vėlgi treniruojantis Tenerifėje kilo uraganinis vėjas, buriuotojai paraginti kuo greičiau grįžti į krantą. Trenerio Lino Eidukevičiaus dukra Milda apsivertė ir dėl stipraus vėjo nesusgebėjo pati jachtos atsiversti. Netoliese kateryje buvęs treneris nuskubėjo jai į pagalbą, bet atgal Beverčiant laivą gikas visu smarkumu trinktelėjo jam į galvą. Šio smūgio rezultatas – 14 cm kirstinė žaizda trenerio galvoje.

„Jie paliko apsivertusį laivą ir abu į uostą grįžo kateriu. Milda išsigandusi stovi kateryje, jos laivas vandenyne, trenerio marškinėliai kruvini, jis ranka susiėmęs už galvos, o kraujas vis teka“, – šį vaizdą ir šiandien detalai mena Viktorija.

Šios traumos – išskirtinės, bet yra ir kasdienių, kurių buriuotojai net sužalojimais nevadina. Pati didžiausia kasdieninė jų bėda – mėlynės, kuriomis būna tiesiog nusėtos jų kojos. Ypač dažnai per silpną vėją pasitaiko apsidaužyti. Jos nespėja užgyti, o pačiose „sėkmingiausiose“ vietose vieną vos apgijusią mėlynę dengia kelios šviežios.

„Visą sezoną kojos būna mėlynos, todėl tenka ir per karščius po ilgomis kelnėmis jas slėpti“, – pasitaria V.Andrulytė.

LAIMĖS PRATIMAI

KAŽKAS YRA PASAKĘS: NEJMANOMA PASIEKTI OLIMPINIO AUKSO LAIMĖS AŠARŲ BE KANČIOS. IŠTIES DŽIAUGSMINGIAUSIOS SPORTO AKIMIRKOS NEATEINA BE SUNKAUS IR VARGINANČIO DARBO. TAI ŽINOMOS DIDŽIOJO SPORTO TIESOS. O KAIP MĖGĖJIŠKAS SPORTAS? AR IR ČIA BŪTINA KANKINTIS, KAD BŪTUM LAIMINGAS?

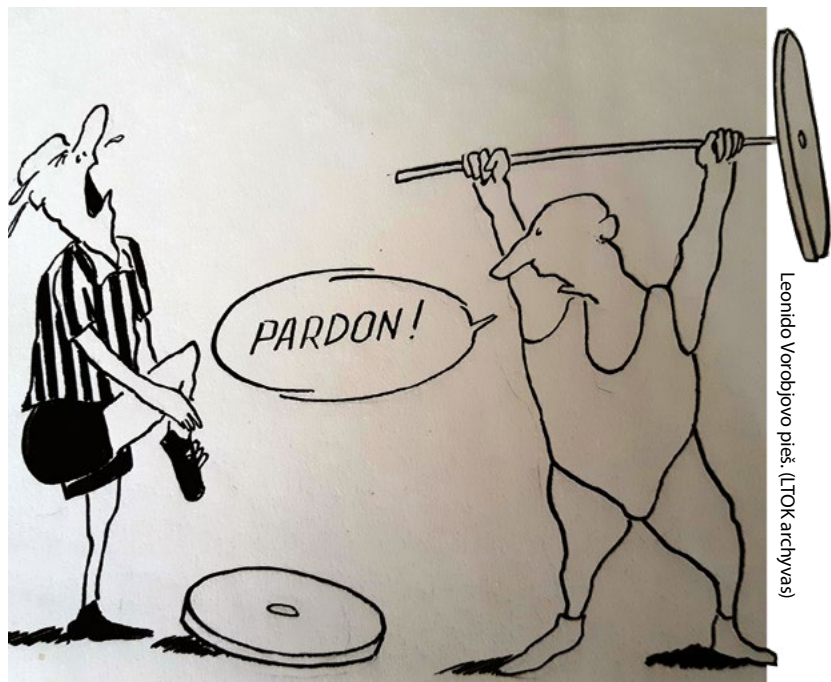
DR. DAINIUS GENYS

Prisipažinsiu, kad nesu didelis laimės sąvokos gerbėjas. Ne dėl to, kad netikėčiau ar nematyčiau akivaizdžių sąsajų su sportu, tiesiog šiandien laimės supratimas gerokai subanalintas. Kaskart skaičiuojamas naujienas bent kelis kartus per savaitę susiduriu su įvairiausiais visapusiškos laimės receptais. Tarsi iki pilnos laimės mums betruksta kažką įsigyti, kažkur sudalyvauti ar pamatyti. Tomis akimirkomis nesunku pamanyti, kad laimės receptas toks paprastas ir visiems prieinamas. Bet kodėl nedaugėja tų laimingųjų?

Visi esame girdėję, kad sportas – ne tik sveikatos, bet ir geros nuotikos šaltinis. Taip pat žinome, jog čia tarpsta ir teigiamos, ir neigiamos emocijos. Įprastai sporto emocijų piramidės viršūnėje sutinkame motyvaciją, pasitikėjimą, nuoseklumą ir susikaupimą. Jie daug lemia pasirodymo sėkmę, bet neretai ne mažiau svarbesnė tampa nemaloni būsena, pyktis, nusivylimas. Nesugebėjus jų suvaldyti, kenčia ne tik pasirodymas, bet ir žmogaus nuotaika, sveikata.

Sporto psichologai garsiai kalba apie būtinybę susikurti kritišką distanciją nuo savo emocijų. Suprask, nesuvaldytos emocijos gali ne tik nulemti sporto pergalę, bet ir išugdyti tam tikrus nepageidaujamus socialinius įgūdžius, kaip antai įprotį kažkam kitam permesti atsakomybę dėl nesėkmės, nebemokėti patirti džiaugsmo ir t.t. Neretai profesionaliojo sporto (o kartais ir mėgėjiško) salėse ir aikštynuose oponentai linkę sąmoningai provokuoti emocijas, siekdami išvesti varžovą iš kantrybės. Ko gero, esame daugybės situacijų liudininkai, kai nesuvaldytos emocijos sužlugdė pasirodymo kokybę. Ir priešingai: neretai sakome „tikras profesionalas“, jei atletai sugeba susivaldyti ir nepasiduoti emocijomis.

Tos pačios taisyklės galioja ir mėgėjams. Net išėję pabėgioti galime prarūkti neigiamomis emocijomis. Nėra

Leonido Vorobjovo pieš. (LTOK archyvas)

”
ATSIRIBOJIMAS NUO ĮTAMPOS DĖL PRALAIMĖJIMO, KAIP NUO PASAULIO GRIŪTIES, LEIDŽIA PATIRTI DŽIAUGSMĄ NET IR SIEKIAM AUKŠČIAUSIŲ REZULTATŲ.

niekio blogo būti nepatenkintam konkrečiu savo pasirodymu ar nusivilti rezultatais. Tam tikros įtampos pojūtis verčia stengtis ir tobulėti. Problemos prasideda, kai neigiamos emocijos perkeliama kitur, tarkime, imant ieškoti kaltų, nusiviliant savimi ar net menkinant save kaip asmenybę.

Emocijos sporte gali pasitarnauti ir kaip grėsmė, ir kaip iššūkis. Pirmuoju

atveju grėsmė kyla iš radikalaus įsitikinimo, esą pergalė – svarbiausias tikslas, o nesėkmė – visiškasis fiasko. Sportavimą įspraudus į kraštutinę viską arba nieko sampratą, sukuriamas didžiulė įtampa, kurios neišvengiama pasekmė – vis stipresnis nerimas. Ir priešingai, labiau žaidybinė sporto samprata atveria plačias galimybes. Atsiribojimas nuo įtampos dėl pralaimėjimo, kaip nuo pasaulio griūties, leidžia patirti džiaugsmą net ir siekiant aukščiausių rezultatų.

Todėl siekiant sporto teikiamų džiaugsmų visai nebūtina atsiduoti kančiai. Priklausomai nuo užsibrėžto tikslo, greičiausiai reikės išlieti daugiau ar mažiau prakaito, bet tinkamai sukalibruotas žvilgsnis net ir šį procesą pripildys pozityvių emocijų. Nėna to, tokia sporto samprata leidžia išgarinti iš kitų sričių atsinešamas neigiamas emocijas. Sportas, it savotiški laimės pratimai, gal ir nepadarys jūsų absoliučiai laimingų, bet neabejotinai įklaus pozityvių emocijų.

#visiemsnorams

APRANGA

— visiems (n)orams —

VILNIUS | KAUNAS | KLAIPĖDA | ŠIAULIAI | PANEVĖŽYS | MARIJAMPOLĖ

NEĮVYKO POSĖDIS

Informuojame, kad remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtais sprendimais dėl koronaviruso buvo atšauktas LTOK vykdomojo komiteto posėdis, kuris turėjo būti surengtas 2020 m. kovo 19 d. Taip pat nevyko ir tą pačią dieną numatyta LTOK apdovanojimų ceremonija.

OLIMPINIO ŠVIETIMO FORUMAS ATIDEDAMAS

Balandžio mėnesį turėjęs vykti kasmetinis Olimpino švietimo forumas nukeliamas į rudenį. Tokį sprendimą Lietuvos tautinis olimpinis komitetas priėmė atsižvelgdamas į Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijas neorganizuoti masinių renginių dėl susidariusios COVID-19 ligos epidemiologinės situacijos. Informacija apie naują forumo datą bus paskelbta www.ltok.lt

KOMISIJOS POSĖDIS

Vasario 28 d. Vilniuje vyko LTOK olimpino švietimo komisijos posėdis. Jame buvo aptartos praėjusių metų veiklos ir 2020-ųjų planas, nagrinėtas bendradarbiavimas su Švietimo, mokslo ir sporto bei Sveikatos apsaugos ministerijomis, kitomis įstaigomis ir organizacijomis.

Komisijos pirmininko dr. Rolando Zuozos iniciatyva aptartos fizinio ugdymo pedagogų darbo iššūkių, pamokų efektyvumo ir kokybės gerinimo, pedagogų kvalifikacijos tobulinimo bei vaikų ir jaunimo įtraukimo į olimpino ugdymo veiklas temos.

Posėdyje taip pat dalyvavo LTOK olimpino švietimo direktorė Vita Balsytė, Olimpines akademijos direktorė Enriketa Prunskienė, Lietuvos kūno kultūros mokytojų asociacijos atstovė Jūratė Bukšnaitienė ir LTOK olimpino švietimo programų vadovė Ugnė Supranavičienė.

OLIMPINĖS KOMANDOS VAISTINĖ

„Eurovaistinė“ jungiasi prie Lietuvos olimpines komandas partnerių ir tampa „LTeam“ vaistine. Olimpines žaidynes ir prieš jas sportininkams prireikia įvairių priemonių ir medikamentų, todėl prie partnerių prisidėjusi vaistinė palengvins atletų pasiruošimą olimpinėms žaidynėms.

Fizinį aktyvumą, sveiką gyvenimo būdą ir profesionalumą savo kasdienėje veikloje akcentuojančio vaistinių tinklo „Eurovaistinė“ valdybos pirmininkė Ingrida Damulienė sako, kad tapti olimpines komandas dalimi – ypač svarbus žingsnis.

„Džiaugiamės į savo partnerių būrį priimdami dar vieną stiprią įmonę. Neabejojame, kad mūsų bendradarbiavimas palengvins „LTeam“ komandos pasirengimą didžiausiam pasaulio sporto renginiui. Prieš olimpines žaidynes mūsų rinktinės gydytojai pateikia reikiamų medicininių priemonių sąrašą, kuris išties ilgas. Turėdami Lietuvos olimpines komandas vaistinę galėsime sutaupyti ir tuos pinigus skirti žaidynėms besiruošiantiems sportininkams“, – sakė LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė.

NUOTRAUKOJE: LTOK ir „Eurovaistinės“ vadovės po sutarties pasirašymo

SPORTUOS IR GAMTĄ TAUSOS

Debiutiniais metais daugiau nei 300 paraiškų sulaukusi „LTeam START UP“ programa šiemet startavo su naują misiją pabrėžiančiu pavadinimu – „LTeam START UP GOES GREEN“. Šią programą vykdančios LTOK ir LOF šiemet ne tik ragins organizuoti aktyvią fizinę veiklą skatinančius renginius, bet ir tą daryti tausojant gamtą.

„LTeam START UP GOES GREEN“ programa skirta visiems, kurie įgyvendina įvairių rūšių laisvalaikio veiklas, masinius renginius, susijusius su fiziniu aktyvumu. Atrinktiems projektams bus suteikta parama, skirta pradėti, plėsti, gerinti ar tęsti veiklą, įtraukiant tvarumą ir aplinkos apsaugos aspektą.

Pagrindiniai programos kriterijai: dėmesys aplinkosaugos problemoms ir tvarumui, dalyvių ir žiūrovų skaičius, fizinio aktyvumo skatinimas, netipinių ir naujų fizinio

aktyvumo formų įtraukimas, bendruomenės įtraukimas, ankstesnės patirtis ir tolesnės plėtros galimybės. Paraiškos, kuriose nebus aiškiai aprašytas renginio tvarumo ar aplinkosaugos planas, nebus svarstomos.

Mažiausia piniginė parama sieks tūkstantį, o didžiausia – net 5 tūkst. eurų. Iš viso įvairiems projektams finansuoti bus skirti 25 tūkst. eurų.

„Tvarumas yra viena pagrindinių Tarptautinio olimpino komiteto veiklos kryptių, todėl laikydamiesi šių teikiamų rekomendacijų tvarumą pamažu įdiegiame ir į savo projektus, – paaikšino LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė. – Praėjusiais metais sulaukėme net 307 paraiškų ir finansavome 14 projektų, tad ir šiemet raginame sporto entuziastus drąsiai pristatyti savo iniciatyvas.“

Paraiškos priimamos iki balandžio 15 d.

OLIMPINIO PROJEKTO KONKURSAS

LTOK kiekvieną pavasarį kviečia programos „Olimpinė karta“ narius, ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir bendrojo ugdymo mokyklas teikti paraiškas ir dalyvauti olimpinio projekto konkurse. Konkursas skirtas programos nariams, kurie nori organizuoti veiklas ar renginius, išvykas ar projektus įstaigose ir bendradarbiauti su partneriais. 2020 m. pagrindiniai akcentai: Tokijo vasaros olimpinės žaidynės, fizinis aktyvumas, bendruomeniškumas. Konkurso laureatams skiriamas iki 500 eurų finansavimas.

2020 m. finansavimą planuojama skirti tiek formaliojo, tiek neformaliojo švietimo veikloms įgyvendinti.

Daugiau informacijos:
www.olimpinekarta.lt

OLIMPINĖSE KOMANDOSE – PO DU VĒLIAVNEŠIUS

Tarptautinis olimpinis komitetas pasauliui pasiuntė dar vieną svarbią žinutę – lyčių lygybė olimpinėse žaidynėse yra realybė. TOK vykdomasis komitetas kovo 4 d. priėmė du esminius sprendimus, dar labiau atkreipsiančius dėmesį į lyčių lygybę olimpinėse žaidynėse.

„Tokijo olimpinės žaidynės bus pirmosios istorijoje, kuriose išvysime lyčių pusiausvyrą – varžybose startuos 48,8 proc. moterų, – pabrėžė TOK prezidentas Thomas Bachas. – TOK VK taip nusprendė, kad pirmą kartą istorijoje kiekvienoje iš 206 olimpiinių rinkinių, taip pat pabėgėlių olimpinėje komandoje turės būti bent po vieną vyrą ir moterį. Be to, mes pakeitėme taisykles, kurios leis nacionaliniams olimpiniams komitetams į atidarymo ceremoniją deleguoti du vėliavnešius – vyrą ir moterį. Raginame visus nacionalinius olimpinius komitetus pasinaudoti šia galimybe.“

TOK VK kartu su tarptautinėmis federacijomis sutarė, kaip skirti ribotą skaičių papildomų kvotų į vasaros olimpinės žaidynės tiems nacionaliniams olimpiniams komitetams, į kurių rinktines per atrankos varžybas nepateks bent vienas vyras ir moteris.

MOKYMAI VINGIO PARKE

Kovo 12–13 d. Vilniuje vyko pirmoji LTOK ir Olimpino solidarumo inicijuojamų sporto vadybos kursų pažengusiems sesija. Mokymai prasidėjo komandine užduotimi Vilniaus Vingio parke. Čia kursų dalyviai rengėsi žmogiškųjų išteklių valdymo paskaitai.

Vėliau mokymai persikėlė į „Crown Plaza Vilnius“ viešbučio konferencijų salę. Gavę specialių komandinių užduočių į grupes suskirstyti dalyviai identifikavo vadovo ir vidinės komunikacijos svarbą atliekant užduotis.

Antrąją mokymų dieną sporto vadybininkai gilinosis į projektų valdymo ypatumus, dalyvavo dirbtuvėse. Pirmoji dalyviams tekusi namų užduotis – motyvacinės kalbos darbuotojams kūrimas.

Mokymus Vilniuje vedė profesionalūs lektoriai Lauras Balaiša ir Nadežda Doronina-Koltan, jų klausėsi 21 sporto vadybininkas. Sporto vadybos kursų pažengusiems trukmė – penkios sesijos po dvi dienas.

NUOTRAUKOJE: Mokymuose dalyvauja ir LPOK prezidentas M.Bilius

ADMINISTRAVIMO KURSAI

LTOK projektų vadovė Agnė Vanagienė ir profesionalus lektorius Lauras Balaiša kovo 3 d. Vilniuje pradėjo kasmetine pavasario tradicija tampančius vadybininkams skirtus intensyvius sporto administravimo kursus. Trijų dienų mokymai šiemet vyko kovo 5–6 d. ir dar numatyti balandžio mėn. Juose dalyvauja 19 sporto vadybininkų.

Mokymus pradėjo ir apie LTOK veiklas bei sąsajas su kitomis sporto organizacijomis dalyviams papasakojo A.Vanagienė. L.Balaiša su kursų dalyviais gilinosis į laiko ir veiklos planavimo aspektus. Su komunikacijos pagrindais supažindino žinoma verslo trenerė Nadežda Doronina-Koltan.

LIETUVIS PRALENKĖ JAV ČEMPIONĄ

BAIGIANTIS ANTRAJAM PASAULINIAM KARUI Į VAKARUS PASITRAUKĖ DAUG LIETUVOS GYVENTOJŲ, TARP JŲ IR AKTYVIŲ SPORTININKŲ. ATRODYTŲ, NUTILUS PATRANKOMS KARO NUNIOKOTOJE EUROPOJE ŠPORTAS NETURĖJO RŪPĖTI, BET, PASIRODO, NE.

VYTAUTAS ŽEIMANTAS

Tėvynės netekimas, ekonominiai nepritekliai lietuviams nesutrukdė ir svetimose žemėse, Vokietijoje, sportuoti, rengti varžybas, net leisti specialių tik sportui skirtų laikraščių, žurnalų.

Vokietijos Niurtingeno mieste 1946 m. rudenį pasirodė pirmasis lietuvių išeivių laikraščio „Sporto apžvalga“ numeris. Jis buvo iliustruotas, A4 formato, keturių puslapių, ėjo kaip laikraščio „Apžvalga“ priedas. Rašė apie Vokietijoje gyvenančių lietuvių sportą, skelbė pasaulio sporto naujienas.

Pirmame numeryje išspausdintame straipsnyje „Krepšinio turnyras Scheinfelde“ rašoma: „Praeitą savaitgalį Scheinfeldo lietuvių stovykla gyveno krepšinio ženklu. Po ilgesnės pertraukos (prieš tai įvyko dar du krepšinio turnyrai – V.Ž.) buvo su-ruoštas pajėgių komandų turnyras, kuriame šį kartą dalyvavo 10 penketukų.“ Aprašytos visos rungtynės, kuriose dalyvavo lietuvių krepšinininkų komandos iš Vysbadeno, Miuncheno, Tiubingeno ir kitų Vokietijos miestų.

Kitas straipsnis „Pabaltijo olimpiada Augsburgėje“ skelbė, kad žymiausi lietuvių, latvių ir estų sportininkai, esantys Vokietijoje, susirungs rugsėjo 20–23 d. Augsburgėje mieste.

„Sporto apžvalga“ redagavo Kęstutis Čerkeliūnas. Lietuvoje jis buvo žinomas sporto žurnalistas. Nuo 1935 m. bendradarbiavo periodinėje spaudoje, dirbo įvairių laikraščių ir žurnalų sporto skyrių redaktoriumi. Buvo akredituotas Lietuvos žurnalistas pasaulio slidinėjimo čempionate Zakopanėje (1939 m., Lenkija). 1944 m. pasitraukė į Vakarus. Tęsė studijas Vokietijos Tiubingeno universitete, Štutgarto aukštojoje technikos mokykloje, leido lietuvišką sporto laikraštį. Jis buvo aktyvus Lietuvos krepšinio organizacinio komiteto, ieškojusio būdų, kaip Lietuvos krepšinininkams dalyvauti 1946 m.

Laikraščio „Sporto apžvalga“ pirmasis numeris

Europos vyrų krepšinio čempionate, narys. Motyvai buvo rimti – Lietuva Europos krepšinio čempionė, dabar okupuota, todėl jai turėtų atstovauti krepšinininkai, esantys išeivijoje. Įgyvendinti idėjos nepavyko, čempionate Ženevoje jis buvo žiūrovas.

Nuvykęs į JAV K.Čerkeliūnas įgijo architekto specialybę, dirbo architektu. Be to, 1959 ir 1966–1969 m. buvo Šiaurės Amerikos lietuvių laikraščio „Sportas“ vyr. redaktorius. Kartu su kolegomis parašė knygą „Išeivijos lietuvių sportas 1944–1984“, kuri buvo išleista 1986 m. Toronte.

Miunchene 1947 m. lietuviai išeiviai leido laikraštį „Sporto žinios“. Jis ėjo nereguliariai, A4 formato, 8 puslapių. Skelbė sporto kroniką. Buvo spausdinamas rotaprintu, platinamas nelegaliai. Redaktorius – A.Pulkauninkas. Leido Freimano lietuvių sporto klubas, tikinęs, kad tęsia Kaune 1939 m. leistas „Sporto žinias“. Vėliau, 1957–1959 m., Amerikos lietuviai tokiu pat pavadinimu laikraštį leido ir Klivlande.

1947–1948 m. Kaselyje išeiviai iš Lietuvos leido laikraštį „Sporto naujienos“. Leido sunkiai, be lietuviškų

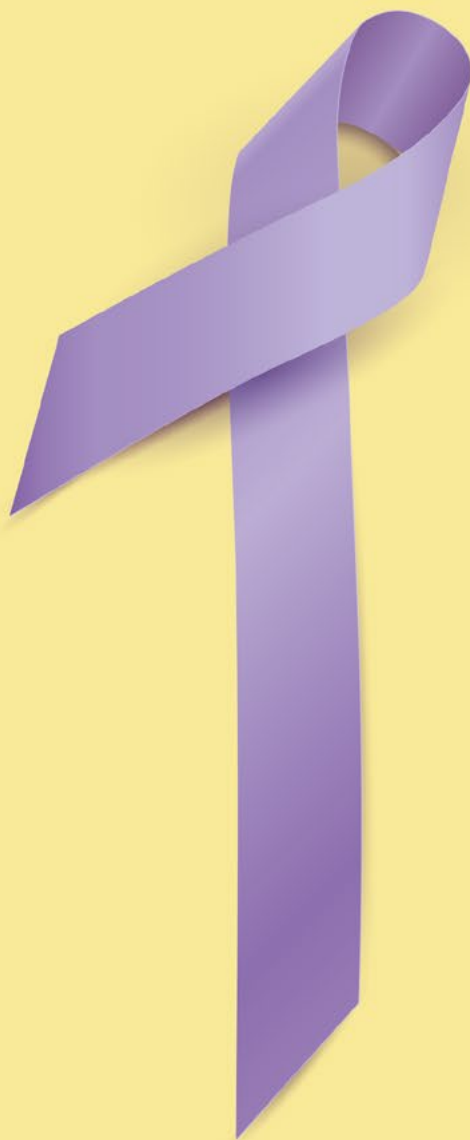
raidžių, neilustruotą. Išėjo 20 numerių. Rašė apie lietuvių išeivių stovyklų sportinį gyvenimą, skelbė svarbiausias Vokietijos ir pasaulio sporto naujienas. Redagavo K.Miškinis. Aktyviai bendradarbiavo J.Vadopalas ir Edvardas Šulaitis. Beje, E.Šulaitis, nuvykęs gyventi į JAV, tapo aktyviu lietuvių sporto organizatoriumi, žurnalistu, radijo ir televizijos sporto laidų vedėju. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę atstovavo kai kuriems Lietuvos laikraščiams ir žurnalams JAV.

Vokietijoje, Blombergo mieste, 1947–1948 m. lietuviai leido žurnalą „Mūsų šachmatai“. Jis buvo įvairaus periodiškumo, 10–16 puslapių, iliustruotas. Aprašė I Kemptene ir II Gros Hesepeje vykusias Vokietijos lietuvių šachmatų pirmenybes, įvairius tarptautinius turnyrus, kuriuose dalyvavo ir žinomi to meto lietuviai šachmatininkai R.Arlauskas, M.Brazauskas, V.Grybauskas, K.Markevičius, Kazys Škėma, kiti. Rašė ir apie okupuotos Lietuvos šachmatininkų kovas. Redaktorius ir leidėjas buvo K.Škėma. Leidinys sustojo reformavus Vokietijos markę. Vietoje jo 1948 m. K.Škėma laikraštyje „Lietuvių žodis“ ėmė spausdinti šachmatų skyrių.

Prieš karą K.Škėma aktyviai reikšėsi Kaune leistame žurnale „Šachmatai ir bridžas“. 1944 m. pasitraukė į Vakarus. Vokietijoje, anglų zonoje, subūrė lietuvių šachmatininkų komandą, įkūrė šachmatų sąjungą. Dalyvavo tarptautiniuose turnyruose. 1946 m. Vokietijoje laimėjo pirmąsias išeivijos lietuvių pirmenybes. 1950 m. atvykęs į JAV K.Škėma 1950 ir 1951 m. tapo Bostono čempionu, Naujosios Anglijos pirmenybėse laimėjo antrą vietą, bet pralenkė tuometinį JAV čempioną Weaverį Warreną Adamsą.

Daug įdomaus yra senuose, Vokietijoje leistuose lietuviškuose sporto leidiniuose.

Pirmasis Lietuvoje specialus draudimas nuo vėžio

Naujiena Lietuvoje — itin plačias apsaugas suteikiantis
ERGO draudimas nuo vėžio.

Draudimo suma iki 100 000 Eur gali užtikrinti daugiau
galimybių gydytis ir finansinį saugumą sveikstant.

Kviečiame pasikalbėti apie jūsų poreikius —
registruokitės susitikimui su ERGO konsultantu
tel. 1887 arba info@ergo.lt.

ergo.lt

ERGO

OFICIALUS PARTNERIS

—medicinos klinika, siekiantiems tiksliau

„LTeam LAB“ – oficialus Lietuvos olimpinės rinktinės narių bei lengvaatletės Eglės Balčiūnaitės sveikatos ir fizinės būklės įvertinimo, fizinio parengtumo stebėjimo partneris.

Sporto medicinos, mokslo ir tyrimų laboratorija, esanti „Affidea klinika“ patalpose, įkurta bendradarbiaujant su Lietuvos tautiniu olimpinio komitetu. Tai – pirmą tokia laboratorija šalyje, skirta visiems – nuo sporto entuziastų iki olimpinės rinktinės narių!

LAB

Justinas Kinderis
Šiuolaikinė penkiakovė

 affidea
klinika

Konstitucijos pr. 15, Vilnius | tel. 1811

PIRMOJI LIETUVOJE